

BANJALUČKE NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA - BANJALUKA

God I. Broj 16

Banja Luka, 15 decembra 1953

Primjerak din. 10

Jesenji motiv u Banjoj Luci

Neka zapažanja iz radničkog samoupravljanja u našem gradu

Interes zajednice - iznad interesa preduzeća

Prošlo je više od tri mjeseca od prvih seminara, sastanaka i drugih skupova na kojima je otpočelo proučavanje i sprovođenje pisma Drugog plenuma CK SKJ. Kroz ove seminare, sastanke, diskusije i analize uočeno je niz negativnih pojava u radnim kolektivima privrednih preduzeća u našem gradu. Zapaženo je više slučajeva nedovoljnog političkog priklađenja rješavanju pojedinih pitanja u preduzećima, slabog reagiranja komunista na negativne pojave, kao što su: zapostavljanje interesa društvene zajednice pred interesima preduzeća, pojave birokratizma u upravnim odborima, kršenja zakonitosti u radnim odnosima i nedovoljne upornosti u suzbijanju krađa, pronevjeri i raznih manjkova. Bilo je čak tolerisanja i opraštanja manjkova nekim licima, ako su oni članovi Saveza komunista ili članovi radničkih savjeta i upravnih odbora preduzeća. Nasuprot ovim negativnim pojavama uočeno je u nekoliko preduzeća da je radničko samoupravljanje u njima pravilno postavljeno i da se uspješno razvija dobijajući sve više svoj puni socijalističko-demokratski sadržaj rada. Ali negativne pojave, koje su se ispoljile u radničkom samoupravljanju u našem gradu, imaju veći značaj za tretiranje, jer se uzroci istih i posljedice njihovog uočavanja i prividnog likvidiranja onog što je uočeno, još i dalje nastoje da ožive u istom ili u drugom vidu, da se ustale i da prevladaju. Za to je potrebno istaći nekoliko karakterističnih primjera koji najubjedljivije govore o tim nepoželjnim pojavama i skretanjima u radničkom samoupravljanju u nekim preduzećima. Te primjere nužno je istaći i isticati, dajući na njih kritičke osvjetle, ne jednom i ne samo ove, nego i sve slične koji se budu pojavljivali, jer će se kritikom i upornom ideološko-političkom borbom, i to masovnom, jedino moći uspjeliti.

Evo tih primjera. U našem gradu podijeljeno je dosada u ovoj godini oko 40 miliona dinara iz viška fonda plata.

Iako ovaj višak nije stvoren isključivo kao rezultat stvarnog zalaganja radnih kolektiva, nego je posljedica i visokih normativna utroška materijala i niskih radnih normi (slučaj u građevinskim preduzećima »Krajina«, »Pavao Radan« i »Usluga«, kao i u Električnom preduzeću i »Instalateru«) — jedan dio komunista u tim kolektivima insistirao je da se podijeli višak platnog fonda. Pri tome ovi komunisti nisu imali u vidu da su preći interesi društvene zajednice kao cjeline i da ove plate kao plod napora te zajednice, a ne samo njih, ne mogu oni sami privajati. Bilo je čak pokušaja od strane pojedinih odbornika Vijeća proizvođača grada da kao predstavnik pomenutih preduzeća na sjednicama vijeća dokazuju, kako je višak fonda plata, koga su oni podijelili, rezultat isključivog zalaganja njihovih kolektiva. U nekim preduzećima podijeljen je višak fonda plata, a poslije su tražili od Narodnog odbora grada da im se dodijeli investicioni krediti za nabavku opreme i izgradnju objekata. Tako je preduzeće »Vlačar« tražilo nabavku kamiona, a »Pekar« sredstva za podizanje pekare.

Komunisti u ovim preduzećima

opravdavali su se da je do podjele viška fonda plata došlo zbog nepravilnog stava radnog kolektiva i da se oni tome nisu mogli suprotstaviti. Međutim, u znatnom broju slučajeva neki komunisti bili su inicijatori podjele, pa tu i ne može biti govora o kakvoj nemoci pred kolektivom. Da su komunisti stupili u ideološku borbu protiv ovakvih tuđih shvatanja i sebičnih interesa, vjerovatno je da ne bi bilo pobrojanih primjera.

Radi rentabilnosti preduzeća, a na štetu opštih interesa, članovi osnovnih organizacija Saveza komunista preduzeća »Krajina«, kao i organi radničkog samoupravljanja u preduzeću, saglasili su se da se cijeli molerski pogon uz korištenje osnovnih sredstava preduzeća, stavi na raspolaganje privatnom majstoru. Smatrali su da je ovako za preduzeće korisnije i da je bolje, bez obzira što pomažu privatniku da dolazi do neopravdano velikih zarada, jer je u tom pogonu imao i do 40 radnika, koji su kod njega bili u najmanjem odnosu. Da li je ovo humano, da li je to radnička solidarnost i borba za socijalizam i socijalističku demokratiju ako oni radnici koji upravljaju preduzećem žele da profitiraju na leđima i izrabljivanju drugih radnika posredstvom privatnog preduzeća? To je nespojivo sa našim socijalističkim moralom i našom društvenom stvarnošću. Ni odgovorni organi Narodnog odbora grada kada su izdavali dozvolu ovom privatnom majstoru nisu cijenili koliko se ovakvim postupkom nanosi štete cijelom našem privrednom i društvenom sistemu. Sličan i isto tako karakterističan slučaj bio je i kod preduzeća »Kožar« koje je sa namjerom da realizuje svoje proizvode angažovalo privatna lica, a među njima i neke koji su kažnjavani radi privrednog kriminala, pa su im takvi kao komisyonari prodavali veće količine robe.

Neposredna i trenutna korist od raznih poslovnih veza sa privatnicima otupila je kod članova Saveza komunista u pojedinim preduzećima oštricu borbe protiv kapitalističkih elemenata i raznih vidova špekulacije koja je činjena nekada i uz njihovu podršku.

Upravni odbori u nekim preduzećima rješavali su pitanja iz nadležnosti radničkih savjeta, pa i kolektiva. Unaprijed pripremljene odluke upravni odbori su iznosili pred radničke savjete koji su ih bez šire diskusije i razmatranja usvajali. Ovakav rad upravnih odbora bio je karakterističan za trgovačka i ugostiteljska preduzeća u našem gradu, ali sličnih slučajeva bilo je i u građevinskom preduzeću »Krajina«. Ovakav način rada upravnih odbora vodi njihovom izdvajanju iz kolektiva i radničkog savjeta, a sastanke kolektiva i radničkog savjeta svodi na poslušne forume za osnaživanje svojih odluka. To je put u birokratizaciju upravnih odbora, štetan i nespojiv sa radničkim samoupravljanjem.

Dosadašnji rezultati na sprovođenju pisma Drugog plenuma CK SKJ u radničkom samoupravljanju obilježavaju znatan napredak. Daleko veći broj komunista učestvuje aktivnije u organima radničkog samoupravljanja i rješavanju privrednih problema. Ali još uvijek ima pojava da se socijalistička demokratija u upravljaju preduze-

ćem shvata usko. — formalistički, pa radi toga radnički savjeti povremeno polažu račun o svom radu pred kolektivom. A da svi radnici ili bar većina stvarno učestvuju u donošenju svih važnijih odluka, to nije postignuto. Ima primjera gdje se pod platom borbe za demokratizaciju i demokratizaciju rješavanje sprovode nezakonite odluke pojedinaca i gdje se otvoreno krši zakonitost. Tako je u »Gradskom magazinu« otpuštena sa posla jedna radnica, član Saveza komunista, koja je ranije pohvaljivana i nagrađivana za svoj rad, navodno zbog toga što je nedisciplinovana. Ovakvu odluku donio je tadašnji direktor preduzeća uz podršku sekretara osnovne organizacije i komunista iz upravnog odbora i radničkog savjeta na sastanku radnog kolektiva. Da li je ovdje kolektiv bio stvarno demokratsko tijelo i da li je on stvarno rješavao ili je bio samo forum za osnaživanje već donešene odluke? Svakako kolektiv je ovdje osnažio već donešenu odluku ne ulazeći u ispitivanje njene pravednosti, a arbitraža za radne sporove kasnije je ovaj otkaz kao nezakonit poništio. Nekoliko mjeseci ovaj radnici davana je plata samo da se ne vrati u kolektiv, kako se tobože ne bi poljuljao ugled kolektiva. Stvarno je tu bio u pitanju ugled direktora. Sličnih primjera bilo je u kolektivima Invalidskortsportskog preduzeća »Mladen Stojanović« u kome radnica šest mjeseci prima platu samo da se ne sprovede odluka arbitraže, zatim zanatskom preduzeću »Pliva«, Električnom preduzeću, Preduzeću drvene industrije »Vrbas« i hotelima »Bosna« i »Palas«.

Svi ovi problemi i nedostaci koji su uočeni na seminarima članova Saveza komunista i drugim sastancima uglavnom su rješeni i otklonjeni, ili se nalaze u stadiju rješavanja. Narodni odbor grada na prijedlog radnih kolektiva smijenio je nekoliko direktora, jer po svojim kvalitetama nisu mogli zadovoljiti. Izvršene su izmjene u sastavu radničkih savjeta i upravnih odbora pojedinih preduzeća. Analizom kadra u privredi pronađeno je na odgovornim mjestima oko 80 lica, koja su ranije kažnjavana radi privrednog kriminala, pa su nakon razmatranja na sjednici Vijeća proizvođača grada, sindikalnim konferencijama i konferencijama Socijalističkog saveza smijenjeni sa položaja sa materijalnom odgovornošću. U preduzećima koja su ostvarila višak fonda plata u prvom polugodištu ove godine nakon izvršenog obračuna, objektivnije je vršena analiza i vođena diskusija pa su uglavnom donošeni zaključci da se višak platnog fonda ne dijeli, već da se upotrijebi za društveno korisne svrhe.

Većina članova radničkog savjeta u znatnom broju naših preduzeća za posljednja tri mjeseca uzimaju sve aktivnijeg učesća u diskusiji i donošenju odluka, a naročito pozitivno je, da su kolektivi kao cjelina u nekoliko preduzeća već uzeli stvarnog učesća u upravljanju. Za to najbolji primjer pružaju radni kolektivi Tvornice obuće, Tvornice duvana i Livnice čelika i tvornice strojeva »Boris Kidrič«. Pred kolektive se iznose problemi, podnose izvještaji o izvršenju zadataka i traži se njihovo

(Nastavak na 2 strani)

U rudniku Ljubiji puštena u rad nova žičara proizvod Tvornice strojeva i livnice čelika »Boris Kidrič«

U nizu uspjeha koje postižu radni ljudi na industrijskom razviku zemlje, zabilježena je još jedna velika radna pobjeda. Petog ovog mjeseca u rudniku Ljubija puštena je u pogon nova, treća po redu industrijska žičara za prevoz željezne rude od podrova Nova Litica, koji je istovremeno pušten u eksploataciju, do revira Kozina.

Dvije dosadašnje žičare koje rade u ovom rudniku proizvela su preduzeća u Njemačkoj, a ovu treću naša domaća tvornica strojeva i livnice čelika »Boris Kidrič« (prije »Jelšingrad«) u Banjoj Luci. Svu mašinsku opremu koja je bila potrebna za ovaj objekt izradilo je preduzeće prema dobivenim projektima i nacrtima Projekantskog zavoda metalurgije u Beogradu. Kompletno postrojenje žičare izrađeno je prvi put u našoj Republici i bez pomoći sa strane, što predstavlja značajan uspjeh ovog radnog kolektiva.

Prilikom puštanja u rad žičare koje je izvršeno na radilistu Nova Litica, održana je tim povodom svečanost. Pred skupljenim radnicima i rudarima, kao i predstavnicima privrednog i političkog života, govorili su direktor rudnika drug Jovičić tehnički direktor inženjer Sandalj i poslanik Vijeća proizvođača ovog kraja, Govornici su u svojim izlaganjima istakli da puštanjem u pogon ovog novog objekta zajednica ne samo dobiva nove tone rude, već i sve više postaje nezavisna od uvoza proizvoda mašinogradnje. Izrada i montaža žičare, kako su istakli govornici, dokazuje da naši ljudi imaju dovoljno stručne sposobnosti i smjelosti u osvajanju novih proizvoda.

Preduzeće »Boris Kidrič« izradom ove žičare, kao i žičare koju sada radi za potrebe termoelektrane u Keknju stupa u red kvalitetno boljih preduzeća u mašinogradnji. S. R.

Preko 2 miliona dinara utrošeno je ove godine na ureђењу parkova i zelenih nasada u gradu Nove zelene površine — preureђење parkova — novi dvorredi

Našli razvoj Bašve Luke posljednjih godina koji se naročito ogleda u tolikoj industriji i izgradnji novih stambenih blokova, pametno je, pred naše komunalne organe i zadatak proširenja i rekonstrukcije postojećih zelenih površina, parkova i aleja, po kojima je Bašva Luka zbog tih naročito naglasenih prirodnih ukrasa već odavno sa pravom nazvana bašta-grad. I sigurno nije to rečeno sa pretjerivanjem, jer se to za Bašvu Luke može čuti i vani, naročito u dodiru sa ljudima koji prolaze po prvi put kroz ovaj grad. Zato je i razumljivo što se uporedo sa ostalim pitanjima daljnje perspektive razvoja Bašve Luke, mnogo polaže i na njen budućni izgled.

U ovoj godini za održavanje parkova, zelenih nasada i postavljanju zelenih pojaseva buđetom Narodnog odbora grada predviđeno je 3.286.000 dinara, od čega je za posljednjih 11 mjeseci utrošeno 2.030.282 dinara. Možda će se neko upitati: »Pa dobro, u čemu se to sve ogleda?« Naučili smo da u ovom zahuktalom vremenu primjećujemo samo ono što je markantno, vidljivo, nove stambene zgrade na primjer, dimnjake novih fabrika, dok mnogo čega naoko sitnog, ali to što ipak daje pečat povom u našoj sredini, ponekad ispuštimo iz vida. A evo u čemu se to ogleda: izvršeno je ureђење gradskog parka i cvjetnjaka, te preureђење parka ispred Gradskog odbora. Zelene pojaseve pored trotoara postavljene su kroz ulice Sime Šolaja, Veselina Masleše i ulice Maršala Tita. Nove zelene površine uređene su oko spomen-biste Veselina Masleše kod Narodnog pozorišta i stambene zgrade preduzeća »Rudi Čajavec«, a u

alejama su na mnogim mjestima postavljene klupe. Slično je napravljeno i kod spomen-česme u Drugom kvartu u Kozarskoj ulici i drugim mjestima u gradu. Do kraja godine zasadit će se novi dvorredi u novoosvojenom ulici Karla Rojca, 500 raznih sadnica zasadit će se na novoj pijaci, a osim toga popunije se postojeći dvorredi u ulici Maršala Tita, Mladena Stojanovića, Milana Radmana, Kozarskoj i Hurije Pozderca, kao i u ulicama Guindulića i Brahe Pavliha.

U idućoj godini komunalnu upravu čekaju novi zadaci na planu ureђења parkova i rekonstrukcije postojećih zelenih nasada. Tako će park ispred Gradskog odbora biti popunjen sadnicama ružičnjaka i rovdela, a izmijenit će se dijelovi sadnišne gvozdeno ograde oko parka koja je na mnogim mjestima oštećena. Pristupit će se takođe ureђењу parka na mjestu gdje se sada nalazi groblje u Drugom kvartu kod spomen-česme. Pored toga u izgledu je ureђење parka na mjestu sadašnje pijace, prema projektu koji će se dati u izradu. Radi estetskog izgleda ulica u centru, dosadašnje ploče koje su ugrađene u ivice trotoara, zamjenit će se sadnicama cvijeća. To će se još ove godine učiniti na primjer od ulice Marije Bursać do Pozorišta kroz ulice Veselina Masleše i Sime Šolaja, a iduće godine obuhvatit će se još neke ulice.

Kako se Bašva Luka svakim danom sve više razvija podizanjem novih građevina, već sada se misli na neke nove radove u skladu sa generalnim urbanističkim planom, kojim je sadašnji izgled Bašve Luke biti u veliko izmijenjen.

Politička obaveza ili tehnički posao

ZASTO SE SLABO PLAĆA ČLANARINA SOCIJALISTIČKOG SAVEZA

Pitanju kome se dosada najmanje posjećivalo pažnje u organizacijama Socijalističkog saveza je pitanje materijalno-finansijskog poslovanja i sakupljanja članarine kao osnovnog materijalnog sredstva te organizacije. Mnogi naši aktivisti, pa i pojedine osnovne organizacije shvatili su pitanje članarine kao tehničku stvar, a njeno sakupljanje kao stvar blagajnika. Jasno da je takav stav odbora osnovnih organizacija doveo do niza nedostataka. Baš radi takvog stava i imamo situaciju da ni jedna opštinska organizacija Socijalističkog saveza izuzev organizacije Bronzanog Majdana nije uplatila dužnu članarinu iz 1952. godine, niti polagala članarinu za 1953. godinu.

Sreski odbor Socijalističkog saveza pa i opštinski odbori insistirali su na tome da se članarina uplaćuje na vrijeme, ali za rješenje toga pitanja nije angažovana glavna snaga, a to je osnovna organizacija. U osnovnim organizacijama članarina nije shvaćena kao obaveza člana prema organizaciji, ne shvaća se da baš na članarinu počiva materijalna mogućnost za sav kulturni i politički rad te organizacije. Kad bi to pitanje bilo pravilno shvaćeno, a sakupljanje članarine organizovano, onda se ne bi ni pojavljivale teškoće koje se pojavljuju. Činjenica da je rijedak slučaj da se o tome pitanju diskutuje na sastanku osnovne organizacije govori o tome da je članarina ostavljena samo blagajniku da je rješava. Kad bi se ovo pitanje postavilo na dnevni red sastanka osnovne organizacije kao statutarnog pitanja, kad bi se članovima Socijalističkog saveza objasnilo da neplaćanje članarine za šest mjeseci povlači za sobom istupanje iz organizacije, onda je sigurno da bi se članovi Socijalističkog saveza drukčije odnosili prema toj svojoj obavezi.

Redovna je pojava da se neuspjeh na prikupljanju članarine želi opravdati time da ljudi neće da plate. Zar to nije nepravdno da svoj nerad pripisujemo kao grijehe onima koji su za to malo krivi? Zar naši ljudi nisu dovoljno pokazali svoju visoku patriotsku svijest u predizbornoj aktivnosti i na zborima, zar nisu pokazali ljubav prema organizaciji Socijalističkog saveza na svakoj akciji koju je on provodio. I neshvatljivo je a i kontradiktorno da ti ljudi koji su spremni da učine više neće da plaćaju članarinu. Sigurno je da je ovo pitanje pravilno objašnjeno i bolje organizovano da bi teškoća bilo manje.

Pored toga pojedini blagajnici osnovnih organizacija nemarno se odnose prema sakupljenom novcu. Tako ima slučajeva korištenja novca u privatne svrhe. U jednoj osnovnoj organizaciji Socijalističkog saveza opštine Čelinac blagajnik je sakupljeni novac predao tek onda kada je pozvan od strane Narodne milicije, ili slučaj blagajnika osnovne organizacije sa opštine Ivanjska koji je predao sudu radi utaje 10.000 dinara članarine Socijalističkog saveza. Pored ovoga ima slučajeva da se sakupljeni novac nosi po džepovima, a ne predaje se na vrijeme Sreskom odboru Socijalističkog saveza. Ovih nedostataka ne bi bilo kad bi kontrolu nad izvršenjem ovog zadatka preuzelo članstvo Socijalističkog saveza i kad bi na sastanku organizacije blagajnik polagao račun o sakupljenoj članarini.

Isto tako u sakupljanju članarine iskrsao je problem slabe evidencije članstva. Mnoge osnovne organizacije nemaju podataka koliko broj imaju članova, a samim tim ne znaju ko plaća članarinu. Velik broj članova Narodne omladine ne plaća članarinu Socijalističkog saveza, što je posljedica pogrešnog shvaćanja da je organizacija Narodne omladine kao cjelina član Socijalističkog saveza, a ne njeni članovi kao pojedinci. Radi toga i postoji shvaćanje da ne treba da plaćaju članarinu, što je svakako pogrešno.

U posljednje vrijeme prišlo se sakupljanju članarine a u toku je

raspodjela novih članskih knjižica, što će doprinijeti srednjoj i zavodnjem evidencije članstva. Međutim i izdavanje novih članskih knjižica shvaćeno je kao organizaciono tehnički posao iako ono ima svoj politički značaj. Pri izdavanju članskih knjižica trebalo je voditi računa o tome da knjižicu dobiju oni članovi Socijalističkog saveza koji na nju po Statutu imaju pravo. Mnogo više efekta i koristi bi bilo, ako bi se prilikom izdavanja članskih knjižica razvila diskusija među članstvom osnovnih organi-

zacija o onim članovima koji svojim držanjem i političkim stavom pokazuju da se ne slažu sa političkom linijom Socijalističkog saveza.

Ako se pitanje članarine ne shvati kao kampanja, već kao obaveza prema organizaciji, ako se u tom poslu i kontroli angažuju čitave organizacije Socijalističkog saveza, onda je jasno da ubuduće nećemo imati ovoliko poteškoća koliko ih imamo ovoga puta.

J. Karapetrović

POMOĆI ŽENI NA SELU ZAKLJUČAK JE SJEDNICE SAVEZA ŽENA

Sreski odbor Saveza žena održao je dana 8. decembra t. g. sastanak i savjetovanje. Tim povodom obratili smo se predsjednici drugarici Savki Basta, da nam da podatke o dosadašnjem radu i budućim planovima ovog odbora, kao i zaključcima koji su na ovom sastanku stvoreni.

— Nedavno je formiran Savez ženskih društava i na našem terenu mi imamo već društva za zdravstvenu zaštitu žena, kao i za njeno kulturno uzdizanje, te još neka druga. — rekla nam je drugarica Basta. — Međutim taj rad se odvijao aktivno uglavnom u gradu, dok se na selu obavlja dosta slabo i sporo. U predizbornoj kampanji bio je nešto življi, ali mi težimo da ta aktivnost ne bude samo prigodna, nego da se ustalila kao stalna forma rada.

— Kakvi su konkretni zadaci i pravac rada postavljeni Savezu ženskih društava? — interesovali smo se.

— Kako smo i na održanom sastanku postavili, naš Savez djeluje u sklopu Socijalističkog saveza, sa specijalnim zadatkom pomoći ženama u njihovom kulturnom i zdravstvenom uzdizanju, te upućivanju u odgoj djece, vođenje domaćinstva i ostalih praktičnim granama koje zasjecaju u život žene na selu i gradu.

— Kakvi su dosadašnji rezultati Saveza u gradu i na terenu?

— U gradu imamo zadovoljavajuće rezultate. Pododbor koji

djeluje uskoro će se osamostaliti. Naši najveći zadaci su momentalno na selu, i to najzaostajliji krajevi, kao što su Han Kola, Saračica, Zakužani i drugi, gdje smo odlazili da pružimo ženama pomoć. Iz diskusije, drugarica sa terena, na održanom sastanku, mogao se dobiti uvid da je potrebno u grupama odlaziti i pružiti pomoć na licu mjesta. U ovome očekujemo pomoć i od drugova iz Socijalističkog saveza, koji bi izlazili na teren i radili na političkom uzdizanju žena. Govori održani u predizbornoj kampanji, osobito oni sa osvrtom na probleme i ravnopravnost žena danas, bili su vrlo dobro primani i praćeni sa interesom.

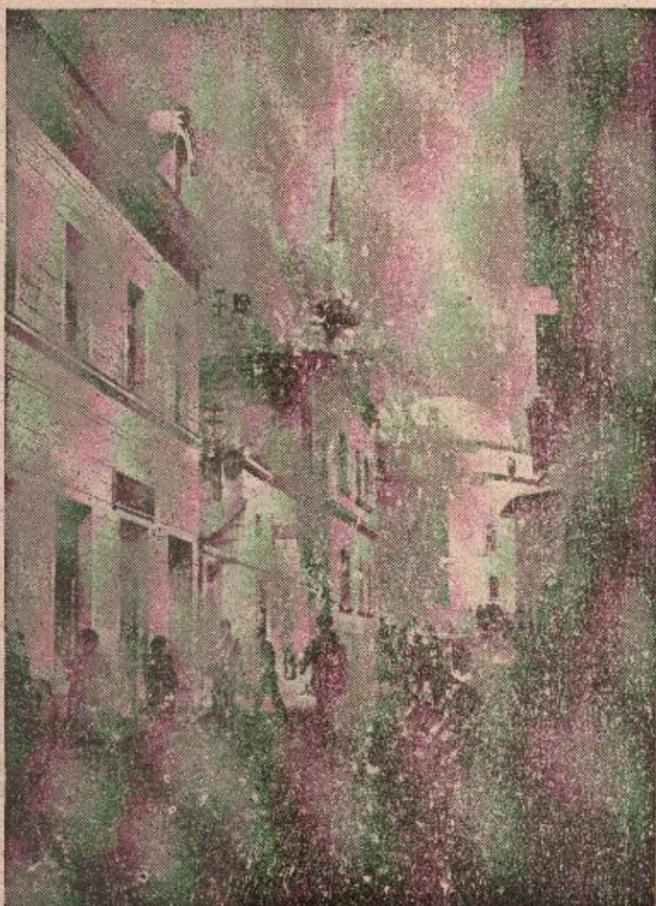
U daljem razgovoru drugarica Basta iznosi nam pojedine primjere: izvještaj drugarice iz Laktaša, koja je podvukla da su žene na njenom području pokazale živi interes povodom pitanja Trsta, i naročito zahtjevale da im se o tome govori i daju tumačenja.

— Koje ste konačne zaključke donijeli na sastanku, uputili smo na kraju pitanje drugarici Basti.

— Izlaziti na teren i to čim prije i redovito. U tu svrhu odmah su formirane grupe koje će sa obilaskom započeti ovih dana. A na terenu ispitati koja su društva najpotrebnija pa u njihovom stvaranju i radu pružiti efikasnu savjetodavnu i stvarnu pomoć.

N. Marinović

Slike iz naših gradova

GLAVNA ULICA U JAJCU

IZ RADA NARODNOG ODBORA GRADA

Donesene su važne odluke

Pred oba Vijeća, kao i pred zajedničku sjednicu Narodnog odbora grada, radi neodržavanja sjednice u mjesecu novembru zbog izbora, postavili su se mnogi problemi koje je trebalo riješiti još u ovoj godini. Zato je na zadnjim sjednicama dnevni red bio obilan. Diskusije su bile velike, mnogi odbornici su se dizali po nekoliko puta da diskutuju, pa iako je bilo suprotnih mišljenja po raznim problemima, kroz diskusiju su mišljenja iskristalizovana i donešene su važne odluke.

Problemi su bili vrlo interesantni i oba Vijeća su im pristupila sa velikom pripremom i pažnjom. Tu je na prvom redu bila reorganizacija trgovačke i ugostiteljske mreže u gradu, zatim donošenje odluka o obaveznom čišćenju i prskanju voća na području grada, te odluke o tržnom redu, a onda razdvajanje Tvornice kože od Tvornice obuće i formiranje novog preduzeća Tvornice sirove kože, a posebno pitanje daljnog rada i opstanka preduzeća hotel »Palas« i »Obučar« kao i niz drugih personalnih izmjena (postavljenja, razrješenja itd.).

Već odavno je Savjet za privredu Narodnog odbora grada obrazovao posebnu komisiju sa zadatkom da napravi plan reorganizacije trgovačke i ugostiteljske mreže. Trgovačka mreža, kako je to svima poznato, bila je centralizovana još od 1945. godine i to stanje nije se izmijenilo sve do donošenja ovog plana. Nekoliko preduzeća (sedam) imali su cjelokupnu trgovinu u svojim rukama i stvarno su u mnogim branšama bili monopolisti. Da bi se razbio monopolizam, omogućila normalna konkurencija i trgovačka mreža prilagodila stepenu našeg privrednog razvika, plan predviđa da se u gradu osnuje 12 grosističkih preduzeća, uključujući i novo otkupno preduzeće za otkup sirove kože, krzna i vune. U svakoj branši postojaće po dva grosistička preduzeća radi konkurencije, te će tako pored »Angroprometa«, koji se bavi prodajom tekstila, biti osnovano i novo grosističko preduzeće za promet tekstilom. Pored »metala« i novo grosističko preduzeće za promet željeza, a »Bosnaplod« i »Vočar« baviće se kao grosistička preduzeća prometom voća i povrća. Da bi se monopol »Građe« na prodaju ogrevnog drveta razbio osnovaće se novo preduzeće za promet ogrevom.

U trgovini na malo postojaće 11 samostalnih radnji za promet tekstilom, željezom i obućom, kao i 11 samostalnih radnji za promet prehrambenim proizvodima sa ukupno 48 prodavnica, te 4 samostalne radnje za prodaju mesa sa 11 prodavnica kao i 6 radnji sa ukupno 34 prodavnice za prodaju voća i povrća. Prodavnice će biti razmještena tako da će svaka samostalna radnja imati prodavnice u raznim krajevima grada.

Ugostiteljstvo će imati 9 samostalnih radnji, uključujući »Palas« i »Bosna« sa 20 prodavnica. 5 ugostiteljskih objekata, među kojima »Krajina« pod Vukovskom palatom, biće kod bolnice, plaža i ponir preko Vrbsa biće ukinuti. Prilikom reorganizacije ugostiteljske mreže posebno je Narodni odbor grada raspravljao slučaj pre-

duzeća hotel »Palas«, koji je u svom poslovanju došao do velikih gubitaka. Zaključeno je da se ovo preduzeće likvidira i da se formira novo preduzeće »Palas«.

Uočavajući opasnost od gubara i štitašte vaši za voćarstvo u našem gradu, kao i neposvećivane pažnje voćkama od strane vlasnika i uživaoca i neobnavljanje voćnjaka Narodni odbor grada donio je odluku o obaveznom prskanju i čišćenju voćaka. Prema novoj odluci vlasnici i uživaoci voćnjaka dužni su da u periodu od oktobra do marta svake godine okopaju, očiste i poprskaju sve voćke. Ovo je vrlo važna odluka i sa njom bi trebali da budu upoznati svi vlasnici voćnjaka s obzirom na opasnost koja prijete voćarstvu, kako to predviđaju stručnjaci, još u ovoj godini od raznih parazita. Takođe je donešena i odluka o tržnom redu. Do danas naša pijaca nije imala takve odluke pa i red na njoj nije bio kako treba. Od sada će tržni savjet u zajednici sa Tržnom upravom voditi politiku tržišta u našem gradu.

Raspravljajući o stanju u preduzeću »Obučar« Narodni odbor je zaključio da to preduzeće više ne odgovara svojoj svrsi i odlučio da ga ukinu, s tim što će Tvornica obuće osnovati svoje prodavnice za popravljanje obuće i sniziti cijene uslugama što do danas nije bio slučaj.

A. F.

Za ureђење svog doma

LIJEPI PRIMJER SMŠ

Uprava doma Srednje medicinske škole u Bašjoj Luci dala je inicijativu pitomcima da kulturno i higijenski urede svoje prostorije, a naročito spavaonice.

Svaki član ženskog i muškog kolektiva sada vidi rezultat svog zajedničkog rada. Drugo, ličnim trudom steceni rezultat svaki dobro čuva i time je postignuta lična i kolektivna odgovornost za daljnje održavanje reda i kulturnog uređenja soba. Kroz sve to svaki član kolektiva sobe sam sebe disciplinuje u čuvanju čistoće i higijene stana.

Poslije ove izvršene akcije u Dому SMŠ, uprava Doma je konstatovala činjenicu da je bački kolektiv dao u korist Doma 340 dobrovoljnih sati i da vrijednost toga rada pretvorena u dinare iznosi 12.000 dinara. Valja napomenuti još i to da je u ovoj akciji, i to na kraju, pronabav nov uređaj četke za glačanje, čime se može brzo, lako i bez ikakvog umaranja održavati parket čist i uglacan.

Iznosimo ovu akciju Doma SMŠ sa vjerom da će ovaj primjer biti daljnji potstrek još većeg rada i higijenskog staranja u ovom i drugim domovima.

Jovo Grušić

Ispravka

U prošlom broju u »Rasporedu predavanja Radničkog univerziteta pogrešno je objavljeno da je 28. ov. mj. u Tvornici duvana predavanje dr. Čovića po temi »Novija otkrića u medicini«.

Umjesto toga drži se predavanje »Osnovi dijetaetike«. Predavač Ljubo Krnjević.

Molimo slušaocce da ovo uvažavaju.

Interes zajednice iznad interesa preduzeća

(Prenos sa I strane)

vo mišljenje, pa je čnda i moguće da kolektiv kao cjelina u važnijim stvarima i neposredno odlučuje. Ova tri kolektiva uglavnom su se osamostalila u odlučivanju od administrativno-tehničkog rukovodstva. Oni dublje ulaze u ekonomske probleme preduzeća, probleme tržišta, organizaciju posla i drugo. Tu dolazi do izražaja jasno postavljena perspektiva u prošlosti proizvodnje i podizanju standarda, a to je veoma važna orijentacija u radu preduzeća. Naročito tu treba istaći preduzeće »Boris Kidrič« u kome je radnički savjet izradio perspektivni plan razvika i pro-

širenje fabrike i uporedo s tim stambene izgradnje.

U ovom članku nabaćeni su neki problemi radničkog samoupravljanja u našem gradu na bazi analize Gradskog komiteta SKJ. Mnogo iznesenih i nedovoljno rasvijetljenih primjera u članku posljedica su toga što pitanja iz oblasti radničkog samoupravljanja ranije nisu bile ozbiljnije tretirana. Ali, ovom veoma važnom pitanju, kao i uopšte pitanju razvoja socijalističke demokratije u našem gradu, naš list posvetio mnogo više pažnje, jer je to jedan od njegovih najvažnijih zadataka.

Veslo Trnitić

Aktuelna pitanja sreza i grada

Zašto slabo napreduje rad oko reorganizacije trgovačke i ugostiteljske mreže

U toku septembra ove godine obrazovane su Komisije za reorganizaciju trgovačke i ugostiteljske mreže u duhu novih nacerta i uredbi iz oblasti privrede sa ciljem da pripreme reorganizaciju i izrade predloge narodnim odborima grada i sreza. Komisije su dale svoje predloge, ali su u međuvremenu na njih stavljene primjedbe od strane Republičke trgovinske komore, kao i Državnog sekretarijata za privredu NR BiH. Ove su primjedbe pravilne iz razloga što su predložili komisije o reorganizaciji trgovačke i ugostiteljske mreže bili sa nedostacima koji su se ogledali u tome što je bio postavljen princip da većina prodavnica budu samostalne radnje, ali se otišlo suviše u širinu. Zbog toga je preporučeno da se još jednom prouči pitanje reorganizacije i da se istoj pristupi tako da u jednoj trgovinskoj radnji bude maksimum do 4 prodavnice, s tim da se miješaju istovrsne prodavnice raznih preduzeća, onemogućujući na taj način pojavu monopolizma.

Komisije su usvojile ovaj princip i pristupile njegovom ostvarenju. Međutim, kod toga se otišlo u jednu drugu krajnost koja se može nazvati lokalistički partikularizam. Većina članova komisija išla je za tim da se obrazuju trgovinske i ugostiteljske radnje isključivo iz prodavnica ranijih gradskih preduzeća, odbacujući predloge nekih članova komisije predstavnika sreza koji su smatrali da bi trebalo miješati prodavnice dosadašnjih sreskih preduzeća sa prodavnicama gradskih preduzeća. Naime, stalo se na gladište da će u ovom slučaju prodavnice u srezu biti mnogo bolje snabdjevene sa odgovarajućom robom za selo, knjigovodstvo će biti bolje vođeno, a i sama služba nabavke robe mnogo bi bolje funkcionisala nego kada bi prodavnice u srezu bile organizovane u okviru sreskih trgovinskih i ugostiteljskih radnji, s obzirom da sreske prodavnice (buduće radnje) nemaju svih uslova za poslovanje, kao što ih imaju gradske.

Stav članova komisije predstavnika grada mogao bi se uzeti na prvi pogled kao ispravan jer ide linijom da pojedini kolektivi ne treba da podnose terete kolektiva koji su postigli slabije uspjehe, kao što to izgleda u slučaju kad bi pojedine prodavnice sa sreza ušle u sastav radnji formiranih od gradskih preduzeća. Tačno je to da pojedine prodavnice na srezu ne postižu onakve rezultate kao što postižu prodavnice u gradu. Zato postoje objektivni razlozi za koje nisu isključivo krivi kolektivi trgovačke mreže Sreskog trgovačkog preduzeća, jer je tržište na selu mnogo slabije nego što je to slučaj u gradu, tj. seoski potrošači imaju daleko manjih potreba iz razumljivih razloga (niži standard), nego potrošači u gradu. S druge strane poznato je da poljoprivredni proizvođači donoseći svoje proizvode u grad i prodajom istih istovremeno kupuju robu u gradskim prodavnicama, a u selu uzimaju sitniju robu i prema tome i iz ovih razloga mreža na selu ima daleko manji promet nego mreža u gradu. Možda stanje ne bi izgledalo ovako kada bismo imali bolji kadar u trgovini na selu koji bi se vjerovatno izborio da obezbijedi svojim potrošačima odgovarajući asortiman po cijenama približno istim kao što su u gradu. Međutim to nije slučaj bar za sada, a što je dobrim dijelom grješaka i Trgovinske komore koja je po ovim pitanjima vrlo malo ili skoro nikako preduzimala potrebne mjere. Na Trgovinskoj komori stoji dio odgovornosti što je slabo stanje i što ima prilično problema u trgovačkoj mreži na selu (ovdje dolazi u obzir i trgovačka mreža zadružnog sektora). Šta je i kakve je mjere preduzela Komora da naša trgovina u selu bolje izgleda, da usluga i asortiman robe bude nešto

bolji (ne tražimo da ima kvalitet gradske mreže, a u krajnjem slučaju treba da nam to bude cilj)? Neka nam pruži dokaza svojih nastojanja u tom pravcu, neka nam iznese da je negdje na selu pružila pomoć u dobrim kadrovima — prije bi se moglo reći da je dala sugestiju (kod posljednje reorganizacije ugostiteljske mreže, gdje je jedan dio kadra dat gradskoj ugostiteljskoj mreži), a da nije vodila računa sa svoje strane o problemima koji će nastati odlaskom takvih kadrova iz sreske mreže.

Kako stoji stanje po pitanju organizacije otkupa u selu? Zatim pitanje raznih nepravilnosti i štetnog odnosa na pr. krađa i niza drugih štetnih pojava. Može se očekivati da će se Trgovinska komora sada u momentu reorganizacije više zainteresovati i pružiti punu pomoć trgovini u selu u pogledu kadra i pružanja stvarne, konkretne pomoći u stručnom, organizacionom i drugom pogledu.

Ne vjerujem da bi se radni kolektivni gradskih preduzeća suprostavili da prime pojedine prodavnice na srezu u okviru svojih novopredviđenih radnji, jer je svijest kadra u trgovini po ovom pitanju sigurno na visini. Zbog toga je i sigurno da bi ovaj kolektiv pružio punu pomoć drugovima na selu da im prodavnica bude približno onako uređena kao što vidimo u gradu i ne bi se razlikovale po svom izgledu, usluživanju i asortimanu, kao što je to bio do sada slučaj. Isto tako može se vjerovati da bi prodavnice na selu bile daleko rentabilnije nego što je to bio slučaj dosada i one bi sa lakoćom podmirivale sve troškove, a vjerovatno postizale i višak platnog fonda. Možda ne toliko kao gradska preduzeća i prodavnice, ali bi ga ipak ostvarivale.

Nadam se da će se na ovom mjestu u našim »Banjalučkim novinama« otvoriti rubrika za diskusiju po pitanju, stavova, izmjene mišljenja i predloga o reorganizaciji trgovinske i ugostiteljske mreže. Tu bi trebalo naročito težiti baciti da se daju najbolje moguće sugestije, a iznesu i loše strane. Na taj način bi eventualno i potrošači sela i grada, kao i kadar iz trgovine i ugostiteljstva mogli dati svoje mišljenje i predloge. I. M.

Završava se izgradnja zadružnog doma u Zalužanima

U selu Zalužanima započeto je sa izgradnjom zadružnog doma još 1947 godine. Ekonomski dio završen je još 1948, dok je kulturni dio ostao samo pokriven.

Na jednom proširenom plenumu Opštinskog odbora Socijalističkog saveza održanom septembra ove godine pokrenuto je pitanje njegovog završenja. Osnovan je odbor i već početkom oktobra otpočeli su radovi na dobrovoljnoj bazi i bez ikakvih materijalnih sredstava. Radovi na dovršenju doma su pri kraju i kako je već to ranije zaključeno biće otvoren na dan JNA — 22 decembra.

U akciji na završenju doma pored osnovnih organizacija Socijalističkog saveza pojedinih sela, naročito se istaklo kulturno-prosvjetno društvo »Mladost« iz Zalužana. Ono je pored 6 priredbi koje je dalo u korist izgradnje doma u dobrovoljnim radnim akcijama dalo 150 radnih časova prosječno u nedjelji.

Otvorenjem doma ujedno će se otvoriti i čitaonica koja je takođe dovršena. Do sada su stanovnici Zalužana radi kulturno-razonođe bili prisiljeni isključivo da posjećuju kino i pozorište u gradu što će sada moći koristiti u prostorijama čitaonice.

POVRŠNOST I NJENE POSLJEDICE

MALI OSVRT NA RAD KONTROLORA

Pronaći grešku lako je, ali savjesno je utvrditi, to je nekada malo teže. Ponekad se kontrolori u pregledima znaju da prebace, ali se njima više gleda kroz prste, nego onima koje oni kontrolisu. Ne mislim time da kažem da se kontrole bezrazložno vrše — naprotiv njih je potrebno daleko više da bi se suzbile pojave štetoinstava i raznih zloupotreba, već da posao pregleda i ustanovljenja grešaka treba savjesno obavljati. Gotovo redovna posljedica svakog pregleda postovanja može da bude, u slučaju površnog rada kontrolnih organa, povreda prava pa i slobode građana. Radi frustracije, kakve posljedice može da ima površnost u radu kontrolora, može da posluži i ovaj primjer:

Početkom juna mjeseca ove godine obustavljena je isplata dječjih dodatka Franji Luciću, čuvaru pruge u Banjoj Luci, na njegovih sedmero djece u iznosu od 21.000 dinara, s motivacijom da je u martu mjesecu ove godine primio dječje dodatke dva puta. Luciću je bilo teško da, ni kriv — ni dužan, snosi ovu štetu i da u toku juna mjeseca ostane sa sedmero djece, nesposobne za rad, bez potrebnih sredstava za život. Zato je podnio krivičnu prijavu protiv Vejsila Selimbegovića, koji je radio u V sekciji za održavanje pruge u Banjoj Luci - Predgrađe, jer je sumnjao na njega da ga je on prilikom sastavljanja spiskova pogrešno unio i u platni spisak pri sekciji i da je po tom spisku sam naplatio i prisvojio novac.

Da je Franjo Lucić potpisao dva platna spiska za prijem dječjih dodatka u martu mjesecu ove godine, uvjeravali su ga šef radnovodstva u V sekciji za održavanje pruge Laškarin i službenici u Zavodu za socijalno osiguranje u Banjoj Luci, koji rade u otkjenu za dječje dodatke. Predočavali su mu i platne spiskove, pa je Lucić povjerovao da je prevaren i da je on stvarno potpisao prijem dječjih dodatka na dvije platne liste u martu mjesecu o. g. Da ga je Selimbegović prevario, Lucić je posumnjao radi toga što je smatrao da je on potpisao pogrešno jednu platnu listu u stanici Titov Drum na traženje Selimbegovića. Ovu sumnju Lucića potvrdila su i dva svjedoka. U takvoj

situaciji dolazi do okrivljenja Selimbegovića za prevaru Lucića prilikom potpisivanja platne liste i prisvajanja 21.000 dinara. Selimbegović je dva puta pozivan, saslušavan kao okrivljeni i branio se da on nije pogrješio, da nije kriv. I tačno — Selimbegović nije kriv. Krivi su oni koji su kontrolisali platne liste o isplati dječjih dodatka Franje Lucića u martu mjesecu. Svojom površnošću oni su učinili to, da su platnu listu za decembar 1952 godine tretirali platnom listom za januar 1953 g. i tako su »uspjeli« da prikažu dvije platne liste za mart mjesec 1953 godine, po kojim je Lucić navodno primio dječje dodatke.

Takav »uspjeh« postigli su i Nikola Laškarin i odgovorni službenici Zavoda za socijalno osiguranje u Banjoj Luci u ubjeđivanju Lucića, ali organe gonjenja u to nisu mogli avjeriti. Zato su nakon ustanovljenja svoje greške isplatili Franji Luciću nepravilno obustavljenih 21.000 dinara, a Okružno tužništvo u Banjoj Luci obustavilo je krivični postupak protiv Vejsila Selimbegovića. Ali, sada ostaje otvoreno pitanje: ko treba da odgovara za bezrazložno uznemiravanje građana — Lucića i Selimbegovića? Mislim da bi to trebalo da budu nesavjesni kontrolori. T. V.

Из Прњавора

U selu Prosjek na inicijativu selačaka-mještana otpočela je izgradnja osnovne škole koja će imati dvije učionice i stanove za učitelje. Narodni odbor sreza dobio je dobrovoljnim graditeljima škole na ime pomoći 200.000 dinara za nabavku prozora, vrata i ostalog materijala. Odbor za gradnju škole založio se da se škola izgradi što prije i radovi su već u završetku.

Na području prњavorског среза још у току ове зиме основаће се два пољопривредна добра и то у селима Велика Илова и Кокори. Овим пољопривредним добрима биће додијелене земљишне површине које су откупљене на основу Уредбе о земљишном фонду, као и оне површине које досада нису биле обрађиване. У оба ова пољопривредна добра обухватиће се сви безземљаци у срезу.

PRED PROSLAVU DANA RUDARA

Na tradicijama hrabrih Husinjana

Za nekoliko dana održaće se prvi put proslava Dana rudara. Obzirom da i banjalučki rudari svojom sve širom djelatnošću u eksploataciji uglja u neposrednoj blizini Banje Luke predstavljaju jedan kolektiv sa lijepim perspektivama, dočekaće svoj dan na svečan način. Sindikalna podružnica priprema uoči ovog najvećeg rudarskog praznika svečanu zabavu za svoje članove i goste, a na sam dan proslave, na koji rudari ne rade, dobiće svečane nadnice.

Ovaj praznik vezan je za značajan datum u istoriji razvitka radničkog pokreta u Bosni i Hercegovini.

Dne 21 decembra 1920 godine rudari našeg najvećeg rudnika Kreka podigli su štrajk za svoja prava. Kada se rudari nisu htjeli odazvati upravi rudnika i vlastima da nastave rad, izašla je uprava rudnika svoje organe, da uguše štrajk izbacujući rudare i njihove porodice iz rudničkih stanova.

Tu se pokazalo jedinstvo radničke klase. Rudari i seljaci, njihove komšije i rođaci iz Husina i Lipnice pokazali su se solidarni i poveli su svojim kućama rudare, koji su štrajkovali i njihove porodice. Najviše rudarskih porodica bilo je smješteno u obližnjem selu Husini.

Vlast nemoćna da suzbije štrajkače i uprava preduzeća prišli su upotrebi sile.

26 decembra prije podne upali su, po naređenju sreskog načelnika, u Husino jake žandarске patrrole i grupe policajaca koje su počele da zlostavljaju rudare i ostalo stanovništvo ne štadeći ni

zene ni djecu. Tada su se radnici i ostali mještani digli sa vilama i drugim alatom i otpočeli borbu sa žandarima koji su natjerani u bježstvo. U toj borbi ranjen je jedan žandar, kojeg su radnici nastojali da prevezu u bolnicu, ali je on na putu umro. Uhapšena su 4 žandara i 4 policajca, i zatvorena u neku šupu.

U toku iste noći dojurila je vojska iz Sarajeva i nastupila s topovima, ali se husinski rudari nisu dali. U to vrijeme su ustali i građani Tuzle u odbranu svojih rudara i intervenisali da ne dođe do napada, bombardovanja Husina i uništenja naroda.

Pobuna je silom likvidirana, tuzlanski logori i zatvori su pretrpani sa oko 700 ljudi zbog štrajka. Podignuta je optužba protiv 260 ljudi, koji su osuđeni na dužju ili kraću robiju, a mladi i nevini 20 godišnji rudar Kerošević Jure, osuđen je na smrt »zbog pokušaja obaranja postojećeg poretka«.

Poslije niza protesta naprednih ljudi u zemlji i iz Francuske, Belgije i drugih evropskih zemalja, a na inicijativu Komunističke partije Jugoslavije kazna je zamijenjena za vječitu robiju.

Otpor husinskih rudara privremeno je bio savladan, ali je borbeni duh husinskih rudara i svih ostalih rudara u našoj zemlji, njihova ljubav prema slobodi i težnja za ostvarenje radničkih prava za bolji život ostao na visini.

Za opravku ulica u Prњavoru utrošeno je ove godine 1.800.000 dinara. Glavna ulica koja vodi kroz mjesto sela je potpuno asfaltirana, dok će se opravke ostalih izvršiti u toku iduće godine. Kako se saznaje iz uprave za puteve, u planu je da se izvrši opravka još 14 km puta koji vodi od sela Lipnje do Prњavora.

Na planini Љубић код Прњавора у току су радови на геолошким испитивањима овог подручја за које се сматра да обилује рудним богатством. Засада се врши експлоатација бакарне руде, а по мишљењу стручњака ускоро ће се моћи приступити и експлоатацији азбеста. Отварањем овог рудника у знатној мјери рјешаће се питање незапослености у прњаворском срезу.

Културно-умјетничко друштво »Никола Дудуп« у селу Друтовцима једно је од најактивнијих у прњаворском срезу. Прошле недеље ово друштво дало је приредбу у селу Храћани на којој је наступило са свим својим секцијама. Током ове зиме друштво ће наступити на приредбама и у другим селима овог среза. За рад друштва има велике заслуге учитељ Илија Опачић.

Комунално предузеће у Прњавору приводи крају радове на двије стамбене зграде са девет станова. У овим становима смјестиле се радионице и службеници установа и привредних предузећа у Прњавору.

B. Попандић

На вријеме ће се извршити припреме за прољетну смотру културно умјетничког рада

Извјестан број сеоских културних друштава банјалучког среза (Ивањска, Клашице, Драгочај, Кобатоци, Врбања, Трип) и још нека почели су ове године да систематски раде са унапријед утврђеним редовним пробама већ почетком септембра мјесеца. Већи број друштава међутим почео је са озбиљним радом у октобру и новембру, а нека друштва још „врше припреме“ и намјеравају да отпочну са припремама за среску смотру. Међутим, иако ту и тамо кривца за слаб рад или за нерад поменутих друштава пада на одборе тих друштава, добрим дијелом разлози за тешко одлучивање јесу објективне природе. Наиме многа наша друштва немају ни приближно оспособљен кадар који би руководио радом појединих секција друштва, а критериј ци: наших сеоских маса не задовољава се више слабо изведеним и умјетнички безначајним програмима. Да би се кретало напријед, Срески савјет за просвјету и културу ријешило је да у току зимског школског одмора организује петнаестодневни семинар за оспособљавање умјетничког руководиоћег кадра за рад тамбурашких, хорских, фолклорних и драмских група. На ове семинаре биће именовано позвани учитељи који су по природи свог посла најчешће руководиоци и друштва и појединих група, али ће бити позвани и сеоски омладинци и остали активисти који имају смисла и предиспозиције да се баве културно-умјетничким радом. Да би ови семинари што боље успјели, Савјет за просвјету и културу Народног одбора среза уз прилично обимну помоћ Среског задружног савеза, извјестан број земљорадничких задруга и Савеза културно-

просвјетних друштава набавио је 130 тамбурашких инструмената, велики број хорских партитура, фолклорних збирки и драмских цјела, којима ће се учесници семинара служити.

Пошто ће семинаристи бити смјештени у средњошколске баичке домове, кроз часове јутарње физкултуре настојаће се да науче и слетекте вјежбе.

Будући да Вања Лука као културни центар наше Крајине располаже са најјачим и најбројнијим умјетничким и физкултурним кадром, на овај семинар ће бити примљено и по неколико другова са осталих срезова који се на вријеме обраће Савјету за просвјету и културу Народног одбора среза у Вањој Луци.

Но иако Вања Лука има понајбоље услове, неоспорно је да би сличне семинаре могао организовати Вихаћ, Приједор, па можда и Јајце. Село хоће да се културно брже уздиже и изживљава, по марксистичкој поставци култура мора постати својином свих радних људи, а и развој социјалистичке економије у нашој земљи намеће нам неодложно што разноврснији рад на културном преображају села. Зато, да би наше село које у културном погледу често много заостаје иза града поред школе, читаоница, библиотека и народних универзитета и кроз умјетност обимнаје примало културне тековине, морали бисмо користити сваки згодан тренутак и све форме културног рада, па и семестрални школски одмор, да намолјестимо народним учитељима оно што им друштво и школа у послјератном периоду нису могли пружити, а што им је као културно-просвјетним мисионарима потребно да знају.

C. P.

ОЈ ТИ КРУПО... (мала репортажа)

Недавно је у Крупи на Врбасу на свечан начин спроведена електрификација. Иако је она захватила у прво вријеме само школу, Дом и неколико кућа до којих је разводна мрежа лако стизала, већ се мисли и дискутује о могућностима разграђивања електричне мреже у селу и засеотима. Али, неће само електрика измијенити лик ове наше општине. Више ће још учинити људи, јер у њиховој је и моћи и вољи да низом погодних и корисних мјера уљепшају свој општински центар а осим тога да дјеловањем низа друштвених фактора утичу на све бољи и све бржи развој Крупе на Врбасу. Планира се већ изградња једног парка у близини школе и непосредној близини терена на коме је почела већ изградња једне стамбене зграде. Ту, у близини је и добро развијено мрестилиште, које вјештачким оплемењивањем и селекцијом бољих врста рибе чини велику услугу и корист нашој привреди.

Отворен дом „Партизана“ у Дрвару

За свестранији физички одгој у Дрвару је недавно изграђен нови дом ДТВ „Партизан“ и

ПОПРАВКА ПУТЕВА У САЗИНСКОМ СРЕЗУ

Више но икад од ослобођења, ове године утрошено је за поправку путева, који су још током рата јако оштећени. Осим што су сви путеви у срезу поправљени, пропusti и колобрани (serpentine код Острошца), постављени су и сви савремени саобраћајни знаци. Много је учињено и на уређењу улица и цеста у самом Сазину.

Прошле године отворена је у Крупи читаоница. Исполетка њој је недостајало много чега да добије културан и лијеп изглед па да постане читаоница у правом смислу те ријечи. Међутим, она данас пружа сасвим други изглед. Пространа је, лијепо окречена, снабђена свим потребним инвентаром. У њој данас посетилац може наћи избор од око 800 књига. Али, најжалост, она се још увијек слабо користи. А још је жалосније то што је до недавно имала добар радио апарат али се прије извјесног времена незнао куд „изгубио“.

Увече је читаоница најјучија. То је вријеме када имају пробе секције културно-умјетничког друштва. Најактивнији чланови су омладинци. Недавно су одржали избори за ново омладинско руководство на том терену па је и рад некако живији и развио се у више грана. Нарочито је активна омладинска организација младих радника у Чемерници. Секције друштва обилазе и нека села у својој општини.

ПРИРЕДБА У КОСТЕЛУ

Група бићаких гимназијалаца посјетила је ових дана градитеље hidrocentrale «Slapovi na Uni» у Костелу код Бићаца. Овом приликом дали су успјеху приредбу са добро увјезбаним програмом. Градитељи су у великом броју посјетили ову приредбу и топло поздравили извођаче.

Кроз клубове Народне технике

Док се интензивнији и масовнији рад одвија у неким друштвима и клубовима у току лјетне сезоне, код Народне технике, он не престаје ни у току зимских мјесеци. У јесеним данима врше се обимне припреме за рад у току зиме а углавном рад на обуци кадрова и њиховом стручном уздицању. Затим се приступа практичним радovima, да би сам рад достигао квалитет у лјетним данима, када се уједно и завршава са низом акција, смотри или приредба. Посебно је пак питање — како данас раде и дјелују ти клубови? И зато зачимо у просторије неких клубова у нашем граду и погледајмо шта се тамо ради.

У АЕРО-КЛУБУ «РУДИ ЧАЈАВЕЦ»

Ако се одлучите да у току вечери посјетите овај центар у коме се припремају и оспособљавају моделари, једричари и будући пилоти наше Армије, доћи ћете до закључка да се овдје стварно ради. Када доћете у друштвене просторије увијек можете наћи неколико омладинца. Једни читају дневну

штампу, играју шах или састављају моделе.

У клубу је окупљено око 600 љубитеља ваздухопловства, али је од тога прилично мали број активних чланова. Обзиром на важност коју заузима овај друштвени колектив у данашњој ситуацији, потребна је помоћ на рјешавању унутрашњих проблема а тиме би био омогућен бољи и успјешнији рад. Тим више — што код омладине постоји нарочито интересовање и љубав за ову грану Народне технике.

У АУТО И МОТО КЛУБУ «КРАЈИНА»

Са сигурношћу се може казати, да је ово један од најбољих клубова Народне технике, не само у нашем граду, већ и у нашој Републици.

Од свoga формирања у 1947 години, кроз обуку је прошло и оспособљено око 550 шофера. У овој години завршило је 50 полазника 6-мјесечни шоферски курс. Неки од

За вријеме практичног рада

kursista bili su sa sela i za vrijeme obuke u ovom klubu, imali su prvi puta mogućnost da sjede u motornom vozilu. Данас се неки од њих налазе у Армији и сједи на војаном у тенку или камјону. Друштво посједује возни парк са 7 камјона, који су првенствено намењени за обуку кадрова. Купљене су 2 тркачке машине и у току идуће године, видјећемо их на писти. Кабинет, библиотека, читаоница и лијепо уређене друштвене просторије, стављене су на располагање чланству. Сада се ради на оспособљавању возног парка и уздицању наставног кадра. Почетком идуће године почеће нови тегај за обуку шофера.

Двије оцјенске возње и неколико наступа у маневрима са јединицама ЈНА, су такође велики успјех овог колектива.

У Управи нам се жале да су запостављени у односу на друге активне Народне технике и да би то поткријепили, кажу: «Чудно је то да у Управи нашег клуба, нема ни једног представника из органа народне власти: ни друштвених и политичких организација. Уколико смо добили помоћ са стране, то углавном имамо да заједнички припадницима Армије, који су нас увијек потпомагали и код којих смо налазили на разумјевање за наше потребе. Зар не би и над нама могао да узме покровитељство неки радни колектив, као што је то учинио колектив предузећа «Руди Чајавец» у односу на Аеро клуб. Не би шкодило, када би налазили на више разумјевање код других колектива».

Момчиловић Душко

Као да смо пасторчад

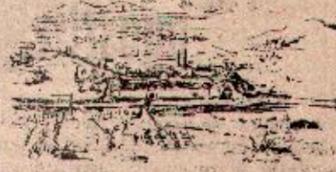
Ово сам хтио да изнесем под насловом: «Пожалите ме, станујем у Харманима», али би то криво на неку врсту satire, а ја то не волим. Зблија би нас требало позалити. Харман - Луке су највећи и најнастанјенији квартал Бићаца. О станују какво је у Харманима могло би се много писати. Такво је, устину, већ неподносно блио у харманској махали. Уопште је немогуће проћи а да се ципеље не само облате него и уквасе. Осим тога нема у Харманима ни једне алијне свјетилке, па је нарочито незгодно пролазити ноћу. Има к томе и једна неограђеност преко потока Добренце, а хармански одређени пси су посебна опасност.

У име «улице» Нјазе Салихадзића, молим одговорне да учине што би требало. Нека се поставе сјалице, оградни мост и навеже тучаника, те да се наћни бар један узани ногоступ. Узгред рећено, у Бићацу има још неколико оваквих неограђених а и неосвјетљених мостова, па би их требало осигурати, а не да се чека прво несретан случај, као што је то било у среској згради, гдје је прво морао пасти за другог спрата један службеник па да се тек онда постави степенишна ограда.

Војидар Мајсторовић

Да ли познајете Bos. Крајину

СТА ЗНАТЕ О ПОСТАНКУ BANJE LUKE

Овако је изгледала Бања Лука у 16. вјеку

ОТКУД ПОТИЧЕ ИМЕ ПРНЈАВОР

BANJA LUKE лежи на обалама Врбаса, на надморској висини од 156 метара. Прије рата имала је 22.165 становника.

У давној прошлости Бања Лука је била важно мјесто сјеверних покрајина римске имперје. Пут који је водио из Salone (Solina) преко Далмације у Панонију пролазио је кроз Банју Луку. У то доба спеминије се тврђава «Kastrum». То је вјероватно ова иста тврђава што и данас постоји у Банјој Луци.

У средњем вјеку некадашња римска тврђава «Kastrum» постаје сједиште Врбаске жупе и по њој се назвао Врбаски град. Подручје испод града називало се варош (Subkastra) које се касније прозвало Бања Лука. Ову тврђаву је с једне стране штитила ријека, а с друге стране била је опколјена прокопанним дубоким каналима који су, напуњени водом, онемогућавају приступ непријатељу. Тврђава Врбаски град помиње се први пут 1295 године као својина бана Радислава који је водио рат с Мађарима. Нове дјелове данашње тврђаве изградил су Ферхат-паша Соколовић у 16 и Нуман-паша Чупрић у 18 вјеку.

Име Бања Лука спомиње се тек крајем 15 вјека. Највјероватније је да је Бања Лука настала од ријечи банова лука, а постоји претданије да потиче од Лукове Банје. С формирањем бановина у Југославији Бања Лука постаје сједиште бивше Врбаске бановине.

За вријеме Револуције јединице NOV два пута су током 1944 године нападале Бању Луку. Септембра 1944 била је ослобођена од партизана и остала је у њиховим рукама 6 дана. Непријатељ се једино одржао у тврђави. Око 8.000 грађана повлаче се том приликом са партизанима на ослобођену територију.

Коначно је ослобођена 22 априла 1945 године.

П

Постоје у народу многа предања о постанку ПРНЈАВОРА, али тачних података из историчких извора нема. Једно од њих прича да је прије 190 година неки сиромашни ковач са породицом, скривајући се испред Турака нашоа склониште на једном од брџуљака на мјесту садашње вароши. Када је пронашао мјесто одакле је могао несметано осматрати околину оданувши, рекао је: «Ја ћу се овдје спрјаворити». Направио је ковачницу и селјаци којима је чинио услуге прозвали су га «ПРНЈОМ». По свему изгледа да су трговци који су се заклањали од Турака, уточиште код ПРНЈЕ сматрали најсигурнијим и тако се постепено створило занатско и трговачко насеље. За вријеме аустроугарске владавине ПРНЈАВОР је претстављао јак трговачки и занатски центар Средње Босне. Између два рата ПРНЈАВОР и околину насељавали су Италијани и Нијемци, који су трговци вршили јаку експлоатацију становништва.

Послије ослобођења земље ПРНЈАВОР се из године у годину све више развија. Градић има сада термометар, механичку радионицу и неколико других мањих предузећа, а посљедњих година добио је и нижу гимназију, биоскоп и разгласну станицу.

Нова жељезничка станица на Унској прузи

Према одлуци ГДЈ државних жељезница и у сагласности са Дирекцијом жељезница Сарајево, Дванаеста секција за одржавање пруге у Вихаћу, започела је изградњу нове жељезничке

станице на бившем стајалишту Уна, недалеко од Мартинограда. Станица ће бити довршена у идућој години, а од великог је значаја за село Велики Цвијетинић, ерез Дрвар и нека села Донолопачког среза.

В

Prilog diskusiji povodom članka »Sve zbog najlona«

Omladina, odjevanje i igranke

Pisac članka »Sve zbog najlona« naćeo je jedan veoma važan problem našeg društvenog života. Za to bi preko stranica »Banjalučkih novina« trebalo razviti širu diskusiju, kako bi zajednički iznalazili najbolja rješenja za mnoga pitanja iz rada omladinske organizacije.

Nema sumnje da je najveći dio naših radnih ljudi i omladine kroz Narodnu revoluciju raščistio sa većinom malograđanskih i buržoaskih shvatanja i manira u društvenom saobraćaju, a koji su štetili izgradnji lika novog, socijalističkog i slobodnog čovjeka. I razumljivo je da danas nema niko prava da zahtijeva od naše omladine da na igranke i druge priredbe dolazi u večernjim odijelima, toaletama, najlonkama ili salonskim cipelama. Zahtijevati to, značilo bi omogućiti, makar i nehotično, stvaranje izvjesne klasne diferencijacije, sa čim su naši narodi jednom za uvijek raščistili.

Međutim, to ne znači da možemo i moramo ići u našim shvatanjima u tom pogledu iz jedne krajnosti u drugu. Primjer sa igranke u Domu JNA, kada su neki omladinci zbog neurednog izgleda vraćeni, pokazuje nažalost da izvjestan broj naše omladine, naročito srednjoškolske, nije shvatio da je pristojnost u načinu odijevanja jedna od osobina svjesnog socijalističkog čovjeka. Mjere koje je preduzela uprava Doma, ukoliko je tačno da se odnose samo na pristojno odijevanje, pravilne su u načelu i treba ih podržati, jer služe održavanju reda i pristojnog izgleda. Samo treba ukazati i na to da sam način na koji su one sprovedene nije najbolji (naročito ne za đacke igranke). U vezi sa ovim pitanjem omladinske organi-

zacije trebale bi pomoći svojim članovima u pogledu podizanja kulturnog nivoa kod jednog dijela omladine. Nije važno hoće li posjetilac igranke doći sa kravatom ili ne. Odijelo u suštini ne čini čovjeka, ali po urednosti u odijevanju možemo prosuditi čovjeka. Neuredno odijelo, prljave cipele ili nekulturan izgled mnogo govore.

Igranke su kulturna zabava mladih ljudi. Ali, one često ne odgovaraju svojoj namjeni. To treba priznati. Vrijeme je da prestanu razni izgredi i scene koje se često događaju na njima, naročito na onim igrankama koje se priređuju na periferiji grada. Naši mladi ljudi pri odabiranju svoje garderobe malo vode računa o pristojnosti i ekonomičnosti. Pod uticajem filмова u oblačenju i ponašanju u nose se izvjesni tudi i nepoželjni elementi sasvim suprotni našim novim, socijalističkim shvatanjima. Sa takvim stvarima bi naše omladinske organizacije trebale više da se pozabave. Tim prije, što je danas pružena mogućnost svakom radnom čovjeku da se odjeva pristojno, kao i članovi njegove porodice.

Mislim da se najbolji način za rješavanje ovih pitanja može postići putem diskusije, predavanja, razgovora i sl., a ne zabranjivanjem na igranke nepristojno odjevenim osobama jer omladina nije naučila da joj se razna shvatanja naturaju prisilnim metodama. Naša omladina ima zdrav duh i smisao za sve ono što je lijepo i napredno — to samo treba razvijati, produbljivati i dopunjavati socijalističkim vaspitanjem.

Husedžinović Hamid,
Srednja tehnička škola

Svi smo za najlon

Ne mislim ovdje da započnem reklamiranjem te nove materije, ali vjerujem da smo svi za ono što se pod tim imenom stvarno podrazumjeva. Dobar, otporan materijal, sa kojim i naša proizvodnja ima odlične uspjehe. Ali ovaj naziv udomaćio se u nakaradnom rječniku jednog dijela naše omladine, pa se pod tim podrazumjeva sve ono što je tima i takvima pojam modernog, inostranog, dakle za njih vrhunac elegancije i ljepote. Tako čujemo »duhovite« primjedbe kao: »sve si najlon«, »najlon-đečko« — i to nas potseća na one iste koje na bokserkim utakmicama čujemo kako oduševljeno viču: »lupi ga po kanti«, »udri ga po menzi«, a to bi prevedeno na naš jezik značilo: »razbi mu glavu« i »raspori mu trbuha«. A kakav je neko ko je »sav najlon«? Od takvih »stručnjaka« saznajemo da je to pojam za mladića kome su »donovi bar na dva gumirana »sprata«, poglavice širina toliko da noga jedva prođe, košulja sa kragom pod samom bradom i bezuslovno na dva dugmeta, kravata sa psećom glavom, palmama ili figurom neke ljepotice sa divljeg Zapada, kaput preko bokova sa »šlicom« pozadi, šešir, frizura — ko bi zamptio »sve tajne »najlon-đečka«? »Najlon-djevojka« mora biti istoga tipa, njihov je izbor u odjevanju samo nešto veći, a u našem gradu rjeđa pojava, jer su djevojke manje zaražene »najlon« modom.

Povišeni životni standard i pojava dobrih i jeftinih tkanina na našem tržištu, donijela je želju i mogućnost našem radnom čovjeku za boljim i ljepšim oblačenjem. To je prirodna težnja, pa se ova pojava može pozdraviti. Kako sada razviti dobar ukus našeg čovjeka, a pogotovu omladine kod koje se nakaradne pojave i ružna povođenja najviše pojavljuju, a pod utjecajem raznih filmskih ličnosti u kojima vide američke »dendije« i besposlene žene, te od pojedinaca u našem društvu koji su zadržali malograđanske ekscentrične navike. Odgoj dobrog ukusa omladine leži na cijelom društvu. Počev od tvornica i preduzeća koja izrađuju odjevne predmete, preko roditeljske kuće, pa do naših pedagoga i omladinskih organizacija. Na izopačenosti u

tom pravcu treba reagirati, jer naša omladina je spremna da prihvati ono što je dobro i napredno, ali joj treba pomoći da zna razlikovati ono što je stvarno takvo od tzv. »modernog« (jer moderno u stvari znači savremeno).

Onda neće više biti potrebno isticati table sa uputama o pristojnom odijevanju.

L. Stojanović

Naše anegdote

Сиглажљивост

Године 1931 излазио је у Бањој Луци лист „Нови живот“. У редакцији често вема материјала за штампу па се држе сједнице да се ангажују људи, да се нешто напише, чланци, рецензије, прикази итд.

Тих дана разна друштва са својим члановима одлучила да приреде концерт. Одлазим на двије пробе и напишем приказ. Одређен је рок концерта.

Уочи дана концерта, баш као за инат, није било довољно материјала за штампу и ради актуелности и брзине уврсти се и

Сретасмо тако Милоша Рајчевића, глумца бањалучког позоришта и питамо га зашто увијек попутати сваку реченицу са другим а... Он се испричава да се то није тачно: „истина а... десет се то, десет, али не увијек“.

Весо Маслеша се смије својим заразно-звонким смјехом и предлаже да нас неколицина на премијеру, у близини студијама првог партера, код Рајчевић и зусти своје дуго а... ми га тако попутати.

Долази премијера, не баш пуно „духе“ једног Нушићевог дјела. У првом призору излази Рајчевић и загледа се у прве редове

Kad se birokratski tretira pitanje kulturnog rada

O TESKOĆAMA VRBANJE

Iako se Vrbanja nalazi u neposrednoj blizini Banje Luke i ma da pored ostalih masovnih organizacija postoji i djeluje KPD »Danilo Mitrov« koje je formirano 1951 godine, kulturni život ovog sela nije bio na zavidnoj visini.

Kada bi podrobnije sagledali suštinu stvarnog stanja i analizirali uzroke slabog rada na kulturnom polju, a posebno u djelovanju kulturno-prosvjetnog društva, onda bi bez sumnje došli do zaključka da je tu postojao niz objektivnih teškoća sa kojima su se borili aktivisti i članovi ovog društva. No pored objektivnih poteškoća koje su dolazile kao rezultat nužnosti, ipak i bez potrebe ispriječila su se i druga pitanja subjektivne prirode. A to je proistaklo iz neshvatljivog odnosa nekih drugova iz upravnog i službeničkog aparata zadruga u Vrbani.

Radi ilustracije navešćemo samo nekoliko primjera. Bilo je slučajeva da su neki službenici zadruga na osnovu odluke jednog dijela upravnog odbora tražili da se za prostorije u kulturnom dijelu doma, u kojoj su održavani sastanci i probe, naplaćuje kirija. Tada jedan prodavač zadrugne prodavnice iscijepao je samovoljno pozornicu da napravi rafove za smještaj robe, iako je ovu pozornicu iz vlastitih sredstava napravila seoska omladina Vrbanje i susjednog sela Medeno Polje.

Pored toga kada je trebalo dati priredbu, pored opreme koja bi bila potrebna za izvođenje programa, članovi kulturnog društva morali su tražiti električara da uvede provizorno osvjetljenje čije su opravke svaki put posebno naplaćivane, iako su unaprijed plaćali taksu za salu bez ičega u njoj.

Zbog ovakvog nepravilnog shvatanja i načina pružanja pomoći nastalo je negodovanje i stvarale se nesuglasice između društvenih organizacija s jedne i službenika zadruga s druge strane. Kada je uočen i osuđen ovakav stav od strane drugova iz Opštinskog komiteta kao štetan, čuli su se glasovi iz zadruga kako je kritika neopravdana i da kao takva dolazi od pojedinaca koji kao da imaju nešto protiv zadruga. Za-

hvaljujući principijelnom stavu posebno Stanivukovića Bogde, člana upravnog odbora zadruga, nesuglasice su otklonjene i stvoren je normalan odnos i međusobna saradnja.

Danas je stanje sasvim drukčije. Upravni odbor i službenici zadruga, za razliku od dosadašnje prakse u odnosu prema društvenim organizacijama i posebno prema kulturno-prosvjetnom društvu, pokazuju mnogo više razumijevanja pružajući mu svestranu, naročito materijalnu pomoć, praktično djeluje kao osnovna ćelija socijalizma na selu. Rezultat ove pomoći je taj da je za vrlo kratko vrijeme do Dana Republike osposobljena i dovedena u ispravnost sala i čitaonica zadrugnog doma, te je na taj način omogućen nesmetan razvoj i široka aktivnost društva, jer su tim stvoreni osnovni materijalni uslovi. Pored toga,

danas zadruga pruža ne samo materijalnu i materijalnu već i finansijsku pomoć kulturno-prosvjetnom društvu za nabavku materijala za rad pojedinih sekcija društva, čime se otvara perspektiva kulturnog razmaha, a u krajnjoj liniji i kulturnog uspona ovog do skoro vrlo zaostalog sela. Pored navedene pomoći koju pruža zadruga, posebno treba istaći kolektiv tvornice »Vitamina« iz Banje Luke koji je linijom saradnje grada i sela poklonio ovom društvu kompletan tamburaški orkestar. Danas pored dramske postoje tamburaška, horska i recitativna sekcija u kojima pored 15 članova dosadašnje dramske grupe, učestvuju nešto blizu 60 članova kulturno-prosvjetnog društva. U njegovom radu naročito se ističu omladinci i omladinke Mahmutović Mehmed, Šaćić Gina, Krlić Sulejman, Ris Nevenka i drugi. P. Krlić

УСПЈЕЛИ КОНЦЕРТ МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ

Још једном смо имали прилику да чујемо извођење програма ђака наше Музичке школе. Све више осјећамо колико је важно за нашу средину постојање ове установе. Слушајући и гледајући све — од почетника, до напреднијих, од оних који су своје тачке извели с већим или мањим успјехом, стекли смо утисак да многи ученици имају лијепах услова за развој, а многи су већ постигли врло лијепе резултате личним залагањем и залагањем њихових наставника.

Значај ове установе не лежи само у томе што даје музичко образовање једном броју ученика, него и у томе што је она већ дала извјестај број оних који активно учествују у музичком животу Вање Луке. Треба спомнути и оне који су продужили своје музичко образовање у Београду и Загребу.

Осврћући се на извођење програма, нарочито се мора истаћи неколико тачака које су биле запажене.

У првом дијелу програма задивно је својим симпатичним наступом наш мали виолинист Злобеш Звјездан, ученик III разреда који посједује очигити таленат и музикалност. Прва тачка програма — хорско пјевање, такође је са успјехом изведена. Остале тачке првога дијела програма које су изводили ученици класе клавира Шкорић Душанка, Беквић Суада, Кеџман Тајана, Ружић Десанка, Виндакијевић Јасна, Бућман Нада, Гранић Јосип и Прпић Мирна изведене негдје са више, а негдје са мање успјеха, али сви ти ученици имају усло-

ва да се развијају марљивим радом.

У другом дијелу програма, у којем су учествовали напреднији ученици школе треба истаћи од инструменталиста ученицу клавира Саламунић Блаженку која посједује музички таленат као и добру технику извођења, затим Малић Душанку талентовану ученицу која је такође своју тачку извела са лијепах успјехом. Хамшић Весна је лијепо, прецизно и складно извела своју тачку, што доказује њену марљивост и надареност а исто тако Јуришић Иванка и Аркош Дубравка.

Од ученика виолине, у програму је учествовао Оробовић Вождар нарочито надарен ученик који ће марљивим радом много постићи на музичком пољу.

И овом приликом нису изостале ученице класе соло пјевања. Својим наступом врло је пријатно дјеловала Вера Новаковић, која је са пуно музикалности, осјећаја и солидном техником извела своје тачке. То је глас са лијепах сонорном бојом који много обећава.

Бланка Кулићер нам је позната са сцене Народног позоришта. У њеном успјелом наступу и интерпретацији осјећа се рутина.

Бехра Хусевиновић је талентована почетница, која има услова за развој.

Сви су ученици за свој труд били награђени одговарајућим аплаузом, а публика је у свом музичком интересовању добила добро припремљен програм.

В. Марковић

Ruka je samo ostala (IZ NOB)

Još svježa,
kao da se juče uhvatila sa mojom
i bratski pozdravila.
Još vesela,
kao da je juče mrsila djevojačku kosu.
Još mlada,
kao da je juče zbrisala sa čela
dječjačku rosu.
Još snažna,
i kao da prijete nekom
leži zagrljena s granama,
i mahovinom mekom
zavijena kao panj truli.
Čija je to ruka?
Da li je neko poklonio šumi
za vječnu uspomenu - što mu je bila draga,
ili je ostavio zato,
da i mi zamrzimo šumu
kad u njoj vidimo leš mladosti.
Sada leže samo rasute kosti,
a ja nad njima vidim:
mladu, snažnu, veselu, punu mladosti
ruku druga Milana.
Ostavio je,
da počiva u hladu bukovine
i zove nas
da grlimo stabla kao majka čedo
i bezbroj puta obojeni kras
primakne čvrsto uz grudi.

Radenović Radenko

Једне вечери

не гдје смо ми сједили. Изгледало је као да својим крупним очима моли да не учинимо оно што је предложено. Он по навички изговори праву реченицу: „Госпођо Протић а... ви сте ту“. А ми, из првог реда, као из пушке одмах у хору попутати то дуго а. Он, Рајчевић исправи се и повишеним гласом изговори патетично: „Нека изађу из позоришта они из партера а...“ и настави улогу.

Иако смо се ми смијали добар дио публике био је у дилеми и није био сигуран да ли је то одломак текста или је заиста порука некоем у позоришту.

В. Јеловац

IZBJEGAVAJU DA PLATE SOCIJALNI DOPRINOS

Prema nepotpunim podacima Zavoda za socijalno osiguranje u Banjoj Luci, privatni zanatlije duguju na ime neplaćenog socijalnog doprinosa za svoje radnike oko milion i po dinara. Mada i ovi radnici koriste sva socijalna davanja iz društvenih fondova, kao što su dječji dodaci, besplatna ljekarska i apotekarska usluga, liječenja i slično, njihovi poslodavci izbjegavaju da uplate onaj dio sredstava koji zakon propisuje. Moramo odmah napomenuti da ni Zavod nije mnogo preduzimao da se ova sredstva na vrijeme prikupie.

Zanimljivo je da neki privatni zanatlije, i to baš oni sa većim brojem zaposlenih radnika, vuku svoje dugove još iz prošle i prethodne godine. Tako, na primjer, Sulejman Telalović, obućar, prema ovim podacima, duguje 108.697 dinara. Adem Turčinović, vlasnik radionice za kožnu galanteriju, koji zapošljava 5 radnika, duguje na ime socijalnog doprinosa 104.697 dinara. Stjepan Gvezić 148.653 dinara, Julijana Tomić, frizerka 67.699. Zvonko Palandžić, krojač, 63.239 dinara itd.

Iz činjenice da skoro i nema privatnog zanatlije koji ne duguje barem hiljadu dinara, može se zaključiti da tim dugovima niko ozbiljnije i ne pridaje važnost. Mnogi privatni zanatlije, koji su nedavno opomenuti, izjavili su da će za nekoliko sedmica izmiriti dugove u cjelini ili većim dijelom. I to nam pokazuje da su se normalno odnosili i Zavod prema svojim, ustvari društvenim fondovima, i poslodavci prema zakonskim obavezama. R.

Otvoren moderan benzinski servis

Preduzeće »Jugopetrol«, — stovarište u Banjoj Luci, — otvorilo je ovih dana moderan benzinski servis za prodaju nafte, benzina i raznih vrsta motornih ulja.

Servis se nalazi na raskršnici puteva u Bojića Hanu (kod Malte), a to je i prva zgrada u Banjoj Luci osvjetljena neonskim svjetlom.

Iz sudske dvorane Nadriječaruša

U jednoj od najprometnijih banjalučkih ulica dugo vremena se bavila nadriječarstvom Lavrin Honorata, koja od sve medicinske stručne spreme ima samo maserski kurs. Ima već desetak godina kako je nastanjena u Banjoj Luci, ne radi ništa, a svim snagama se trudila da živi što je moguće bolje i raskalašnije. Za nju nije predstavljalo teškoću svakodnevna posjeta hotelima »Palasu« i »Bosni« i drugim kavanama i tu provoditi po cijele noći.

Kod nje je svakodnevno defilovalo raznih žena u stanu i preko veza tražilo intervencije za pravljenje abortusa i liječenje svih, a najviše ženskih bolesti. Nju su većinom posjećivale mlade trudnice koje su se pošto po to htjele iz raznih motiva da riješe plodova djece, žene koje su htjele da svoje mahe izliječe kod nje i postanu sposobne za porođaje i druge ženske bolesti. Ona je tražila masne honorare za to. Jednoj ženi iz Banje Luke obećala je da će je pod garancijom izliječiti od sterilnosti i da će poslije liječenja kod nje bez dvojbe biti sposobna za porođaj, ali da mora primiti 15 injekcija običnih, a zatim jednu specijalnu penicilin »američku« koja košta ni manje ni više nego 2.000 dinara i da, ako joj ne bi ovo pomoglo, ne treba više tražiti u svijetu lijeka. Ova nesretna i naivna žena na sve to pristaje i posljednji dinar iz kuće daje joj za ove obmane, a Honorata troši novce po kafanama. Međutim Honorata se ne zadovoljava samo sa ovom prevarom ove žene nego joj obećava da će je vještački oploditi i daje joj tobož potrebnu dozu materije za oplodjenje i poslije toga tvrdi joj da je ostala u stanju trudnoće i da pazi na ishranu, a od svega toga nije bilo ništa nego samo obična prevara iz koristoljublja. Vrhunac njene djelatnosti u nadriječarstvu predstavlja slučaj abortusa sa smrtnim posljedicama u Zagrebu 7 septembra ove godine kada je poslije pobačaja Hajrija Salašević umrla u Zagrebačkoj bolnici od sepse ostavivši za sebe dvoje nejakie i nezbrinute djece. Kada Honorata iznosi pred organima kriminalističke službe detalje ovog slučaja nimalo se ne uzrujava kao da je to najobičnija stvar — njenom krivicom smrt jedne mlade žene. Njoj nije prvi put da odgovara pred narodnim sudom sada. Ona je 1952 godine bila izvedena pred narodni sud sa prikupljenim dokazima za pet šest abortusa i u svojoj rafiniranosti uspijeva da od organa javnog tužništva bude puštena na slobodu i da se iz slobode brani pa je lica kojima je, ona činila abortuse nagovorila da na sudu poreknu svoje iskaze u istražnom postupku što su ovi i učinili, pa ju je sud, uslijed »nedostatka dokaza« oslobodio svake krivnje.

Paľevina iz mržnje

Pred višestrukom Okružnog suda u Banjoj Luci prije nekoliko dana održano je suđenje Mitrju Dajmančuk, Dioniziju Glavački, Pavlu Bojko i Ivanu Bojko. Svi su oni iz sela Hrvaňina, prijašorski sprez. Odgovarali su za jedno teško krivično djelo, koje su izvršili po prethodnom dogovoru. Bilo je to nohu između 13 i 14 juna 1953 godine. Čih četvorica došli su do itale Petra Magalas, svog komšije i tu su napravili zasjedu. Dionizije Glavački, Ivan Bojko i Pavle Bojko ostali su da strajare, a Mitar Dajmančuk dobio je upaljač (za cigarete) da s njim zapali štalu. Tako je izgorila štala Petra Magalas i u štali jedna krava, jedna junica, 13 komada gusaka i izvjesna količina poljoprivrednog materijala i alata. To su njih četvorica učinili iz lične mržnje prema Petru Magalasu, a Dajmančuk i na potstrekaвање ostale trojice.

Nakon provedenog pretresa višestrukom Okružnog suda proglašeno je krivim sva četiri okrivljena i osudio ih na kaznu strogo zatvora u trajanju od po tri godine i šest mjeseci.

Vapaj iz Budžaka

I ranije, a naročito posljednjih godina, na konferencijama Socijalističkog saveza i na zborovima birača u Budžaku, ljudi postavljaju čitav niz gorućih komunalnih problema, ali se oni, iz godine u godinu, skoro i ne načinjaju. Osim ulice Ivica Davida, koja je popravljena za posljednju godinu dana, sve ostale ulice i uličice zadržavaju izgled seoskih puteva. Jasno je da ovaj novopriopjeni dio grada ne može preko noći da dobije neki drugi lik, ali je bilo problema koji su se dosad mogli riješiti.

Stotine djece i ostalih građana kreću se svakodnevno do škole i natrag iz grada i u grad, a mnogi od njih i kasno uveče. Svi su oni izloženi raznim neprijatnostima, pa često i životnoj opasnosti zbog mraka i intenzivnog saobraćaja.

Mala kulturna kronika

„Pelagić“ gostuje u Puli

Od Doma JNA u Puli kulturno-umjetničko društvo »Pelagić« došlo je poziv za gostovanje u februaru mjesecu. Poziv je Uprava društva prihvatila i odlučila da u Pulu pošu tamburaški orkestar sa solo pjevačima narodnih pjesama i folklorna grupa. M.

PRODULJENA JE IZLOŽBA RIBOLOVNOG TURIZMA

Izložba ribolovnog turizma koja je otvorena na Dan Republike pobudila je veliko interesovanje građana. Ne samo banjalučani nego i građani Prijedora, Gradške i drugih naših gradova posjetili su ovu veoma uspijelu izložbu. Radi velikog interesovanja koji još uvijek za izložbu vlada ona će biti otvorena sve do 20 decembra.

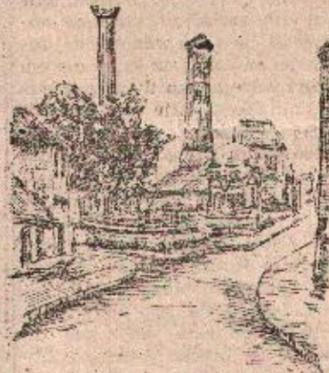
NOVE PROSTORIJE MUZIČKE ŠKOLE

Niša muzička škola dosada nije imala prostorije koje bi u potpunosti odgovarale njenim potrebama obzirom na broj učenika i obim rada. Osim toga, ona treba uskoro da prečaste u Srednju muzičku školu.

Pitanje odgovarajućeg smještaja Muzičke škole riješeno je ovih dana. Njoj je dodjeljeno 18 odjeljenja u Domu kulture čime je omogućen njen nesmetan rad.

FILMSKE PROJEKCIJE NA RADNIČKOM UNIVERZITETU

Inspekcija rada Narodne republike Bosne i Hercegovine organizovala je tokom čitave prošle nedelje na Radničkom univerzitetu u Banjoj Luci predavanja o higijensko tehničkoj zaštiti rada. Predavanja su bila propraćena filmskim projekcijama koje prikazuju zaštitu radnika pri radu.

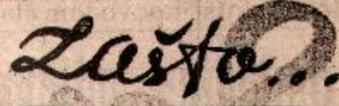
Sabat - kula

OD OKA, — K'O ĐUKA PORCIJU...

Ima prilično stvari u životu našeg grada a naročito u načinu trgovanja, u čemu zaostajemo iza drugih naših gradova. U nekim stvarima zaostajemo čak i iza manjih gradova nego što je naš. Na primjer, zašto kod nas još nije uvedeno obavezno mjerenje hljeba? Po čemu građani moraju vjerovati da je u vekni hljeba tačno kilogram koliko treba da bude i koliko plaćaju?

Ne bi htjeli da optužujemo pekare da nam podvaljuju, ali sam način je zastario, toliko zastario da liči na onu vajkadašnju narodnu: — »Od oka, — k'o Đuka porciju...«

Čitaoci pitaju

ONI TAKO DIJELE OGRJEV

U našoj dnevnoj štampi čitali smo uslijed čega je došlo do nestašice ogrievnog materijala i o poteškoćama koje, uslijed toga, ima naša trgovačka mreža.

Svakodnevno pred kancelarijama našeg preduzeća »Grada« 50 do 200 ljudi čekaju da dobiju bar brojeve. Kako bi znali kada će dobiti ugali. Pošto sam i ja uzalud čekao nekoliko puta, 3 decembra sam se obratio šefu željezničke stanice u Predgradu s pitanjem, ima li na stanici uglja za

»Gradu«. On mi je odgovorio da ima dva vagona. Pozurio sam odmah u stovarište i čekao. Međutim, poslovođa Nikola Kajfež rekao nam je da uglja nema. Nakon tročasovnog uzaludnog čekanja i videći revolt građana poslovođa nam je ipak priznao da su ta dva vagona primljena i podijeljena. Kada, gdje i kako, to niko ne zna.

S pravom se pitamo: gdje, kada i na koji način vrši raspodjelu ogrijeva preduzeće »Grada«? Janko Lapajne

Privilegovani

Dana 6 decembra o. g. veći broj učenika SMS kolektivno je posjetili kino Kozaru. Pošto smo nastojali da bude što manje gužve prilikom vadenja karata to je jedan učenik, pokupio novac i u Upravi kina kupio karte na dan prije pretstave.

To jutro stajali smo u redu pred kinom i čekali da dođe službenik koji će kidati karte i pustiti u salu. I on je došao. Bio je to Milanović Vlado. Pozdravili smo ga, a on nam je odzdravio pitajući nas koja smo škola. »Medicinska« — odgovorili smo složno. »A, to ste vi kavgadžije i buntovnici. Vi ste ti koji svagdje stvarate nered« — rekao nam je drug Milanović. Zatim je odmah dodao: »Da sam ja jučer bio u Upravi, ne bih vam dao ulaznice, nego bih vas pustio da se gurate kao i ostali«. Bili smo veoma začuđeni čuvši ovo.

Još dok smo stajali pred vratima stiglo je šest nama nepoznatih drugarica. Odmah je Milanović otvorio vrata i pozvao drugarice da uđu. Mi smo im napravili prolaz, ali smo i upitali: »Ko su one pa da ulaze preko reda«. To je kćerka pretsjednika — odgovorio je drug Milanović pokazujući na onu prvú. »A ko su te ostale« — pitati smo opet. »To su njene prijateljice« — reče Milanović i ponovo zaključa vrata za njima. O-

vom postupku službenika Milanovića smo se iznenadili.

Mi smo voljni uvijek ustupiti mjesto starijim, ali smatramo da je bilo nepotrebno naglasiti da je pomislila drugarica nečija kći, jer to znači da još ima privilegovanih. Cvijetić Risto, učenik SMS

Šetalište za krave i ovce

Kako dođe novembar, po aleji Braće Pavlića i okolnih ulicama počinju ponovo da šetaju čobani sa ovcama. Nije dovoljno što nam preko cijele godine smetaju koze i krave, nego eto sada i ovaca. Banja Luka je ipak grad i ne bi trebalo da vodi računa samo o centru, a da se ostali krajevi zanemaruju.

Bila sam nedavno svjedok i jedne ulične nezgode. Neću ženu koja je išla pješačkom stazom aleje, napala je krava, pocijepala joj rukav, ozlijedila joj ruku, a ona da bi izbjegla još veću nesreću, skočila je u stranu i tako nesretno pala da je slomila drugu ruku i morala ići na bolničko liječenje.

Mislim da je vrijeme da se zapitamo: dokle će naše lijepe aleje biti šetališta za krave, koze i ovce i ostali domazluk? M. Z.

SKUPLJE, A SLABJE

Novu pozorišnu sezonu dočekali smo izvjesnim novinama i u unutrašnjem izgledu pozorišta. Umjesto ranijih prizemnih loža koje su i onako bile suviše, ulaz na balkon je napravljen drukčije, biće je sada smješten na spratu i još neke izmjene u rasporedu prostorija, što je za svaku pohvalu.

Međutim ima jedna stvar sa kojom se nekako ne mogu složiti niti je razumjeti — jedno mjesto u pozorištu stoji skuplje, a sa njega se dobro ne vidi. To je slučaj sa ložama koje se nalaze na balkonu.

NEDELJNI PREGLED CIJENA NA TRŽISTU

	din.	14 — 16
Kukuruz	20	— 24
Pšenica	11	— 14
Krompir	60	— 70
Pasulj	25	
Crveni luk	80	
Bijeli luk	3	— 4
Kupus	25	— 40
Jabuke	80	
Orasi u ljusci	30	— 35
Mlijeko kravlje	14	— 15
Jaja	550	
Puter	65	— 80
Goveda (žive vage)	105	— 120
Svinje (žive vage)	4.50	— 6
Sijeno	100	— 120
Živina		

Gornje su cijene kod proizvođača. Na tržište je pojačan dovoz žitarica, kupusa i jabuka, zatim žive stoke i živine.

DEŽURNE APOTEKE

Utorak, 15 decembra	broj 3
Vese Masleše 11 (bivša »Gospodska ulica«).	
Srijeda, 16 decembra	broj 1
Ive Mažara 1 (do »Crne kuće«).	
Četvrtak, 17 decembra	broj 2
Marije Bursać 5 (»Vakuf. palata«).	
Petak, 18 decembra	broj 3
Vese Masleše 11.	
Subota, 19 decembra	broj 1
Ive Mažara 1.	
Nedelja, 20 decembra	broj 2
Marije Bursać 5.	
Ponedjeljak, 21 decembra	broj 3
Vese Masleše 11.	

Iz njih se uopšte ne vidi kada čovjek pristojno sjedi i gleda pretstavu, ili se vidi tek malo i to ako čovjek stoji. Ovo je naročito karakteristično za ložu II sa obje strane, a najviše za mjesta 4 i 5.

S pravom se ove lože mogu nazvati galerijom broj 2, samo je to takva galerija koja se skuplje plati, a manje vrijedi.

Bilo bi poželjno da se ovom situacijom malo pozabavi Uprava pozorišta.

S. Tatarević

Djeca Lauša i Pobrđa nemaju svoje igralište

U mnogim dijelovima našeg grada postoje dječja igrališta gdje djeca u igri i zabavi provode vrijeme. No Lauš i Pobrđa, gdje živi nekoliko stotina dječaka i djevojčica, nema kutka gdje bi se oni mogli poigrati i zabaviti. Zbog toga se i desi ponekad razbijen prozor, sijalica i slično.

Možda bi nam rudnik »Lauš« mogao da pomogne? On ima nekoliko praznih i neiskorištenih mjesta koja bi mogla da se urede i pretvore u lijepa dječja igrališta.

Boro Šmit

ISPRAVKA

U prošlom broju ovog lista u napisu pod gornjim naslovom rečeno je između ostalog i sljedeće: »tu je stanar Nemanja Bojičić zaklao svinju u kupatilu svog stana«. Taj navod nije istinit i, najblaže rečeno, uvredljiv je. Tačno je to da je uz saglasnost jednog člana kućnog savjeta svinja zaklana u kućnoj vešarnici u podrumu. To mogu potvrditi većina stanara kuće. Kome je i zašto trebalo da izvrše čimbenice to zbija ne znam. Nemanja Bojičić

Sport

Ima li birokratije u futbolu

Sa ovim natpisom htio bih da se pokrene pitanje rada Izvršnog odbora Banjalučkog fudbalskog pottsaveza, a s tim i otklanjanje nezdravih pojava u futbolu u Krajinu. Ovo postavljam ovako uopšteno, jer sam čuo kako se još neki drugovi iz srezova žale na rad i odluke Pottsaveza. U žalbama i pismima Izvršnom odboru Pottsaveza su se predočavale nepravilnosti, ali se ništa ne riješava. Ovdje mislim da istaknem samo slučaj odnosa Pottsaveza prema SD »Krajini« iz Cazina, a s tim i brigu istoga prema prvenstvu Bihacke grupe u kojoj se takmiče društva iz Krupe, Bihaća, Otoke i Velike Kladaše. Ostala pitanja nesporezuma o radu Pottsaveza, kao što je slučaj grupacije i neprincipijelne diskusije oko toga ko će biti prvak, da li »Kozara« iz Gradiške ili neko drugi, kršenja propisa oko registracije igrača, neloyalni i potcijenljivi odnos prema provincijskim društvima, ne mislim ovdje isticati, već predlažem da fudbalski Savez Bosne i Hercegovine ispita ove pojave, a i ostali drugovi da pšu što znaju, te da bi se konačno riješilo pitanje boljeg rada Izvršnog odbora Banjalučkog fudbalskog pottsaveza. Mi se u Cazinu ne slažemo sa ovakvim radom i odnosom Pottsaveza, jer to nije u skladu sa linijom i razvitkom futbala u našoj zemlji. Ja ću ovdje iznijeti samo dva primjera, da bi se vidjele nepravilne i neprincipijelne odluke.

Banjalučki fudbalski pottsavez je donio odluku da se utakmica između SD »Bratstva« i SD »Krajine« registruje sa 3:0 (par-forfe) u korist SD »Bratstva«. Odluka se motivirala s tim da su igrači SD »Krajine« otišli na vašar i konjske trke u Bihać 6 IX 1953 godine (vrijeme kada je utakmica zakazana), a navodno da su javili da se utakmica igra 5 IX 1953 god., ili 6 IX 1953 god. do podne. Tačno je da je traženo da se utakmica igra 5 IX 1953, ali inicijativa je bila od Krupe, a ne od Cazina i tako je došlo do toga se javi Pottsavezu za utakmicu 5 IX 1953 god. Drugi su razlozi, zašto je došlo do toga da su drugovi iz Krupe došli 6 IX 1953 godine. Zbog toga upućujemo Pottsavezu dva pitanja.

Da li je poslao sudiju za ovu utakmicu, bez kojeg se nije mogla odigrati i da li se može donositi odluka i je li igdje u praksi zabilježeno da se sasluša samo onaj koji optužuje?

Drugo 20 IX 1953 godine trebala je da se odigra, takođe za prvenstvo grupe, nogometna utakmica između SD »Signal« iz Bihaća i SD »Krajine« iz Cazina u Cazinu. Sudija za ovu utakmicu nije došao te se prvenstvena nije ni odigrala već, sporazumno, prijateljska utakmica. Svi prihodi su bili 1.800 dinara (za što takođe ima razloga), a po pravilima sa prijateljskih utakmica po odbitku troškova prihodi se dijele. Dočin i pored svega toga Izvršni odbor Pottsaveza svojom odlukom pod brojem 674/53 od 16 IX 1953 god. odlučuje da troškove od 9.265 dinara »Signal« iz Bihaća dadne SD »Krajina« iz Cazina a ako se »Krajina« ne složi, onda u odluci pod potpisom Ladarević Idriza tehničkog sekretara Pottsaveza stoji »neka »Signal« tuži Arbitražu SD »Krajina« iz Cazina. Ovdje se baš vidi kolika je birokratska administrativna temperatura zahvaćala Pottsavez, a naročito neke njegove drugove koji oko zelenog stola misleći da je to zeleno polje, donose ovakve odluke, a posebno Ladarević Idriza glavnog savjetnika i tumaća fudbalskih »zakona« na Krajinu. Mi sa ovim želimo predložiti da preko žrtve ozdrave i onorave se, jer u idućoj sezoni ne bi htjeli na ovaj način da radimo i saradujemo i nećemo slušati ovakvo rukovodstvo, a ipak

ćemo tražiti pravdu. Jer dosadašnji odnos je u suprotnosti sa nastojanjima koje želimo da postignemo u fizičkom vaspitanju ljudi.

Mi ovdje nećemo govoriti o tome koliko se Pottsavez zabrokratizirao u ostalom radu, na primjer koliko je pomogao i pomaže provincijskim društvima itd. nego smo iznijeli samo ove primjere s kojim hoćemo da stavimo do znanja Pottsavezu, a Izvršnom odboru fudbalskom saveza BiH da povedu više računa i drukčije se odnose prema futbolu u provinciji, jer je on svakako izvor za i najbolje nogometaše do državne reprezentacije.

Napominjemo da u Izvršnom odboru Pottsaveza ima jedan dio drugova koji pravilno gledaju na razvitek futbala, a naročito na društva u provinciji, ali im se treba pomoći da se ovi problemi i zategnutost u Pottsavezu riješi i da Pottsavez ne vodi brigu samo o banjalučkim i gradiškim društvima, već i o ostalima, jer mu je to dužnost.

Mi smo mislili da će drugovi iz Pottsaveza, te drugovi iz Fudbalskog saveza BiH poslije naših žalbi i u njima objašnjenja donijeti bilo kakovo rješenje ali pošto ništa nema, mi smo odlučili da ovo napišemo.

Ne smatram za potrebno da obrazložimo naš stav, jer smo u pravu kada smo postavili gornja pitanja, a neka materijal i stvarnost svega ovoga posluži kao dokaz naših tvrdnji, a konačno da se i vidi ko se služi lažima da nešto postigne. Mi se na takav način nismo naučili raditi, niti nas itko uči.

Pozivam i ostale sve drugove koji žele bolji rad Pottsaveza da iznesu svoja zapažanja poslije kojih se može diskutovati o drukčijem i boljem radu Pottsaveza.

H. Sabljaković

Vidljivi rezultati rada ŠK »Mikron«

ŠK »Mikron« — članovi ekipe

Nastojanjem šahovskog kluba »Mikron«, kod velikog broja ljubitelja šaha u našem gradu pobudilo je interesovanje za ovogodišnje kategorično takmičenje. Na turnirima za osvajanje IV kategorije, koje je organizovano ove jeseni u klubu, učestvovalo je preko 60 novopridošlih članova.

U odnosu na rad drugih šahovskih organizacija, tempo sprovođenja u život predviđenih takmičenja u ŠK »Mikronu« ponešto je brži, a ta užurbana djelatnost potiče od preduzimatljivosti njegovih 200 članova. Oni ne dopuštaju da im izmakne ma i jedna mogućnost za postizanje željenih ciljeva.

Budući da su to većinom sred-

njoškojci ili mladi radnici, njihova aktivnost i pored toga što su veoma zagrižani za šah ispoljava se i kroz učesće u raznim kulturnim i sportskim društvima.

Iako među članovima ŠK »Mikrona« zasada još nema izuzetno jakih igrača, može se očekivati da će njihovi rezultati u dogledno vrijeme na individualnim turnirima usavršavanjem vrhunskih šahista biti bolji. U pretstojećem susretu na 10 ploča sa vrlo jakim ekipom banjalučkog garnizona, reprezentacija grada biće sastavljena od skoro cjelokupne prve ekipe »Mikrona« uz pojačanje od 2 — 3 najbolja igrača ovdašnjeg šahovskog kluba »Nika Pavlič«.

Milan Borovnica

Stadion postoji o nema društva

Radni kolektiv PDI »Grmeč« u Drvaru izgradio je sportski stadion. On se nalazi na samom ulazu u preduzeće. Gradnja stadiona bila je gotova polovinom 1952 godine. Od tada je prošla godina dana, a na stadionu se nije vidjela ni jedna odbojkaška ili košarkaška utakmica. No to nije nikakvo čudo, jer kolektiv nema uopšte sportskog društva. Svakidašnja slika na stadionu je grupa djece koja se gura oko koševa, svadajući se za postignute »poene«. Isti slučaj je i sa odbojkaškim i teniskim igralištem.

U preduzeću od oko 3000 radnika, jedna trećina su omladinci.

Njima bi trebalo pokloniti više pažnje po pitanju sportskog odgoja. U preduzeću bi trebalo osnovati sportsko društvo sa odbojkaškom, teniskom i košarkaškom sekcijom, kad za iste već postoje odlični uslovi. Bolje je da ova radnička omladina provodi svoje slobodno vrijeme na igralištu, nego po kavanama i sa biljarskim »štekom« u ruci. U nekim preduzećima sportska društva nemaju ovakve uslove, pa bolje napreduju. Dok u PDI »Grmeč« uslova ima a društva nema. Pitamo se zašto?

Miloš Prpa uč. STS

Prijateljski susret BORAC - ZAGREB 4:2 (2:1)

Tradicija u ovogodišnjim nastupima Borca ponovila se i izgleda postalo je pravilo da Borac pobijedi i igra dobro i efikasno (i) samo na prijateljskim utakmicama, dok prvenstvene susrete rješava u svoju korist. Prekjerašnja prijateljska utakmica između Borca i Zagreba najbolja je potvrda toga. Prvak jesenjeg dijela Druge Savezne lige ekipa Zagreba, napustila je banjalučki stadion zasluženo poražena od Borca, koji je u ovoj igri bio bolja momčad. Zagreb — »Medvedova« ekipa iako bez Medveda, Kljajića i Arneria igrala je dobro i u dobroj igri punoj dinamičnosti, pobijedena je od ekipe sa donjeg dijela tabele, banjalučkog Borca, koji se zahvaljujući neefikasnosti navalnog reda nalazi na »nestabilnom« mjestu. Prvi je danas poražen od predzadnjeg. Takav je nogomet!

Da se ova pobjeda računa kao utakmica proljetnog dijela, dobro bi bilo — primijetio je neko na tribinama.

Početak igre pripao je gostima koji izvode nekoliko opasnih napada na gol Borca. U ovom dijelu igre sigurnim intervencijama ističe se uža odbrana Borca. Bekovski par Kantar — Hadžiavdić uspjeno razara protivničke napade. U 13 min. Šantek — desni half Zagreba izvodi slobodan udarac sa desne strane. Igrači Borca postavili su zid, kojeg Šantek prebacuje i lopta polazi u desnu golmanovu stranu. Golman Borca pokušava intervenisati, ali bez uspjeha. Zagreb je poveo sa 1:0.

Poslije primljenog gola Borac se sređuje, postepeno ovladava te-

renom i upućuje nekoliko opasnih udaraca na gol Majdića. 26 minut donio je izjednačenje. Desno krilo Borca Ibrahimpašić prodirao je prema голу. Par metara od gola srušen je od Dubravčića i Rezara. Dosuđeni jedanaesterac sigurnim udarcem realizovao je Hadžiavdić.

Prilika za postizanje golova imala su oba tima. Idealnu šansu Zagreb je imao u 40 minuti. Fajfer — lijevo krilo Zagreba oslobodio se oko ivice kaznenog prostora Kantara i ubacuje loptu pred gol. Sabljčić odbija loptu koja udara Cvetana, odbija se do Hadžiavdića i ovaj odbija u polje. Golom Marčića koji je uslijedio poslije lijepe kombinacije navalnog reda, Borac je u zadnjoj minuti prvog poluvremena došao u vodstvo.

Drugi dio igre započeo je brzim napadima i lopta je išla od jednog ka drugom голу. U 49 minuti Hadžiavdić je primio loptu negdje oko centra, poveo je par koraka, a onda sa udaljenosti od 30 metara tukao u gol. Lopta je u parabol ušla u gol Borca i vodio sa 3:1. Samo dva minuta kasnije Borac je imao idealnu šansu da poveća rezultat. Novobatski je izveo /kornar. Lopta je došla do Popovića koji je ubacuje glavom preko Vidoševića (Z) pred gol. Banjčić bezuspješno intervenise. Ne, nije gol. Lopta je udarila u prečku. Opasnost je otklonio Dubravčić. Fajfer (Z) koji je u jednom momentu pobegao aplauz gledalaca zbog dobrog udarca na gol, postigao je u 60 minuti najljepši zgoditak utakmice. Fajfer od Kantara, Fajfer se našao na desnom krilu. Veoma spretno uzao je loptu pred Kantara i iz teške pozicije,

sa mjesta odakle je mali ugao gola šutirao je preko Cindrića i postigao zgoditak. Krajnji rezultat utakmice postignut je u 67 min. Slobodan udarac izveo je Hadžiavdić. Lopta je udarila u prečku, odbila se do Jovanovića koji je plasirao u gol 4:2 za Borac.

Najbolji pojedinci kod Zagreba Šantek i desno krilo Benčić, a kod Borca Kantar i Hadžiavdić.

A. Ravlić

IZ BANJALUČKOG POTSAVEZA FUDBALSkih SUDIJA

U nedjelju 20 ovog mjeseca održaće se godišnja skupština banjalučkog Pottsaveza fudbalskih sudija u prostorijama Fiskulturnog doma. Početak u 8 sati prije podne.

Na osnovu Odluke II Plenurne SFSJ održaće se 21 ov. mj. usneni kolektivum za sve fudbalske sudije na teritoriji banjalučkog Pottsaveza. Ovakav način provjeravanja znanja primjenjen je na sve sudije u FNRJ, te se u praksi pokazalo, da je imao vidnog uticaja u postizanju kvalitetnijeg kadra fudbalskih sudija.

TABELA POTSAVEZNE LIGE:

1) Kozara (Bos. Gradiška)	7	6	1	—	25	6	13
2) Rudar (Ljubija)	7	6	—	1	17	6	12
3) Borac (Bos. Dubica)	7	4	—	3	23	12	8
4) Podgrmeč (Sanski Most)	7	3	—	4	13	18	6
5) Jedinstvo (Bihać)	7	3	—	4	15	26	8
6) Radnički (Banja Luka)	7	3	—	5	14	22	4
7) Jedinstvo (Prnjavor)	7	2	—	5	13	21	4
8) Mladost (Kotor Varoš)	7	1	—	5	9	23	3

(Brojevi znače: Igrao, dobio, neriješeno, izgubio utakmicu — dao i primio golova i broj bodova)

KOZARA (Bos. Gradiška) - jesenski prvak Pottsavezne lige

U nedjelju 6-XII-1953 god. završen je jeseni dio prvenstva pottsavezne lige Banjalučkog pottsaveza u takmičarskoj sezoni 1953 do 1954 sa utakmicom (nastavak od 6 minuta) Jedinstvo (Prnjavor) i Kozara (Bos. Gradiška).

Ovom utakmicom Kozara je nadmoćno osvojila jeseni dio prvenstva ne izgubivši ni jedne utakmice i tako osvojila 13 bodova. Kroz cijelo vrijeme takmičenja Kozara je pokazala najstalniju formu.

Drugo mjesto zauzeo je Rudar (Ljubija) sa 12 bodova što svakako odgovara kvalitetu ove momčadi. Interesantno je, da je baš protiv Kozare u Ljubli izgubio ta dva jedina boda. Momčad je ujednačena, a naročito se ističe u navali Škorić i Ivanišević.

Treće mjesto zauzeo je Borac (B. Dubica) kojemu to i odgovara. Ova momčad je u početku takmičenja otkakala od ostalih klubova, ali je u završnici popustila i tako izgubila dragocjene bodove. No, međutim, u proljetnom dijelu biće Borac pojačan sa svojim bivšim igračem Kljimićem, koji za navalu Borca pretstavlja veliko pojačanje.

Četvrto mjesto zauzeo je Podgrmeč (Sanski Most). Ovaj klub je sastavljen isključivo od mladih igrača koji će vremenom i marljivim treningom svakako poboljšati plasman svoga kluba. Vrijeme bi bilo, da se iz tima povuče najstariji igrač centerhalf Delić, koji kao iskusan i prekaljen fudbaler može svojim znanjem biti dostojan stručni rukovodioc svoje kluba.

Peto mjesto zauzelo je Jedinstvo (Bihać). Ovaj klub je u početku gubio utakmice sa visokim rezultatom (sa Borcem u Dubici 10:2, sa svojim imenjakom u Prnjavoru 8:2), ali se kasnije trgao i zauzeo mjesto koje mu i odgovara. Na proljeće Jedinstvo treba svojski da zapne, ako želi da oстане u ligi.

Posljednja tri mjesta zauzimaju klubovi jednakih kvaliteta i sa minimalnom razlikom u bodovima, pa će borba na proljeće biti vrlo interesantna, jer se radi o ispadanju i prelazu u grupni dio takmičenja.

Radnički (Banja Luka) slabo je startovao i završio jeseni dio prvenstva. Ne znamo šta je razlog za ovakav slab uspjeh, ali svakako krivicu najviše snosi stručno rukovodstvo, a donekle i sami igrači koji su neredovno dolazili na trening i time umanjili uspjeh svoga kluba.

Jedinstvo (Prnjavor) takođe nije pokazalo ništa u ovom dijelu prvenstva. U timu ima dosta mladih igrača kojima bi trebalo posvetiti veliku pažnju.

Posljednji sa tabele Mladost (Kotor Varoš) najslabije je prošao. Tim je sastavljen od mladih i neiskusnih takmičara pa mu ovo mjesto i pripada. Istina ovaj klub je novajlija u pottsaveznoj ligi pa se nije više moglo od njega ni očekivati. Vrijedan je uspjeh oduzimanje boda baš vodećim na tabeli i pobjeda nad svojim stalnim rivalom Jedinstvom (Prnjavor).

U svemu jeseni dio takmičenja u pottsaveznoj ligi bio je vrlo interesantan i zanimljiv i plasman pojedinih klubova je realan. Nastavkom prvenstva u proljetnom dijelu, borbe će biti vrlo oštre i zanimljive naročito onih sa dna, jer dva kluba ispadaju iz Pottsavezne lige, a na njihovo mjesto dolaze dvoje iz grupnog dijela takmičenja.

Konačni plasman klubova pottsavezne lige u jesenjem dijelu takmičarske sezone pottsavezne lige za 1953/54 godinu izgleda ovako:

Utorak, 15 decembra — nema pretstave.

Srijeda, 16 decembra »Pozorišni čas« povodom premijere operete »MAMZEL NITUŠ«, cijene ulaznica 15 dinara. Početak u 19 časova.

Četvrtak, 17 decembra, Libreto od Mejaka i Melana. Muzika od Ervea: premijera »MAMZEL NITUŠ«, opereta u 3 čina (4 slike), cijene ulaznicama od 40—100 din. Početak u 20 časova.

Petak, 18 decembra, Libreto od Mejaka i Melana. Muzika od Ervea »MAMZEL NITUŠ«, opereta u 3 čina (4 slike), cijene ulaznicama od 40—100 din. Početak u 20 čas.

Subota, 19 decembra, Branislav Nušić: »POKOJNIK«, komedija u 3 čina, cijene ulaznicama od 25—60 din. Početak u 20 časova.

Nedelja, 20 decembra, Mladen Štrola: »DUGONJA, TRBONJA I VIDONJA« komična bajka u 3 čina. Cijene ulaznica od 15—30 din. Početak u 11 časova.

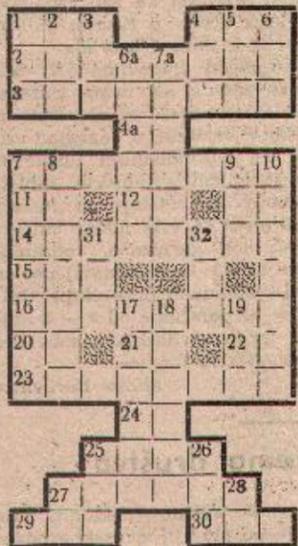
Nedelja, 20 decembra, Dario Nikodemi: »JUTRO, DAN I NOĆ«, komedija u 3 čina, cijene ulaznica od 20—50 din. Početak u 15 čas.

Nedelja, 20 decembra, Libreto od Mejaka i Melana. Muzika od Ervea: »MAMZEL NITUŠ«, opereta u 3 čina (4 slike), cijene ulaznica od 40—100 din. Početak u 20 časova.

UKRŠTENE RIJEČI

Uspravno 1. isto, slično, 2. futbalski termin, 3. tim koji je osvojio pehar Maršala Tita 1953, 4. otopljeni čelik, 5. odziv, 6. snivanje, 6a muško ime, 7. luka i brodogradilište, 7. pokrivena, 8. podloga, 9. istok (franc.), 10. lice u romanu »Graf Monte Kristo«, 17. naziv znamenite prostorije u versajskom zamku (franc. »volovsko oko«), 18. srednja škola, 19. veznik, 25. riječna životinja, 26. žensko ime, 27. prijedlog, 28. mjeera za površinu, 31. jednocifrani broj, 32. muški potomak.

Vodoravno 1. veliki pljusak, 2. država u Evropi, 3. pronaden, 4. sjeverni jelen, 4a. samoglasnik i suglasnik, 7. upoznat, 11. insekt, 12. samoglasnik i suglasnik, 13. začim, 14. prvobitno pismo starih naroda, 15. cijev, 16. đaćki dom, 20. lična zamjenica, 21. potvrдна riječica, 22. bivši generalni sekretar, OUN 23. hemijsko ukseljavanje (bez zadnjeg slova), 24. inicijali našeg grada, 25. geografski pojam, 27. svratište (turski), 29. boja kojom se farba namještaj, 30. vrsta papagaja.

Obično u narodu smatraju veliki kašalj bezazlenom bolešću, dok lekari naprotiv znaju da on ponekad daje i žrtve. Ta zarazna bolest rasprostranjena je po svim kontinentima, a javlja se u vidu manjih ili većih epidemija. Od nje mogu oboljeti ne samo mala djeca, već i odrasli, pa čak i novorođenčad, pa prema tome u koliko je dijete mlado, u toliko je opasnost od bolesti veća.

Prodiranje zaraznih klica u organizam zove se infekcija, a vrijeme koje protekne do prvih znakova bolesti — inkubacija. Zarazne klice ugrožavaju život bolesnika bilo same po sebi, bilo preko otrova koje one izlučuju.

Od infekcije pa do pojave prvih znakova bolesti prođe 1—3 nedelje. Bolest se uvlači u kuću podmuklo. Početak je nejasan i neodređen, djeca kašlju kao da su dobila običan »nazeb« i po tim znacima ne može se zaključiti da se radi o jednoj dugoj bolesti sa tipičnim tokom, naročitim kašljem i zacjenjivanjem. Upravo taj početak je i najzarazniji, pa je razumljivo kako je teško zaštititi djecu od velikog kašlja. Dijete suvo i uporno kašlje, noću češće, ponekad ima kijavicu, temperatura u većini slučajeva nije povećana. Poslije nekoliko dana bolesnici, pa čak i djeca ispod 5 godina, počinju izbacivati malu količinu rastegljive, providne, lepljive sluzi. Kašalj je grublji, hrpaviji, dosadniji, jer se bolesnici naprežu da bi ono malo sluzi iskašljali. To stanje traje 1—2 nedelje pa onda dolaze pravi napadi velikog kašlja koji se pojavljuju u izvjesnim razmacima sa zacjenjivanjem i povraćanjem. Povraćanje je posljedica napornog kašlja i zacjenjivanja, a ne dolazi od oboljenja trbušnih organa. Zacjenjivanje nastaje nekad naglo, a nekad postepeno. Dijete se napreže, lice pomodri, vene na vratu i glavi nabreknu, očni kapci oteku, beonjače pokrvače, oči iskoljače, zasuze, a iz nosa ističe dosta sluzi.

Bolesnik se obično odupire rukama o kakav predmet, a udiskroz nos i usta, dolaze do grkljana i dušnika za koje imaju najveću privlačnost. Ako organizam ne raspolaže odgovarajućim odbrambenim snagama — imunitetom — može oboliti. Prenosi se preko zdravih osoba ili predmeta znatno je rjeđe jer se klice, van nje je praćeno produženim, kreštavim rikavim, visokim piskom. U početku se bolesnik zacjenjuje 2—3 puta dnevno, povraći, izbaci malo sluzi, smiri se i brzo zaboravi na težak položaj u kome je bio. Djeca produže da se igraju i ne pokazuju nikakve naročite nelagodnosti. Kasnije bolesnik može da ma 5, 6 pa i više puta uzastopce napada, što ostavlja vidne tragove na organizmu. Djeca sa bijeda sa podalim licem, crvenim otečenim kapcima, suznim očima, ishrana je poremećena. Zacjenjivanje je češće noću nego danju, češće postije jela, kad je žudac pun ili kad je bolesnik izložen raznim nadražajima (dim, prašina, plač, jaka svjetlost i sl.). Poslije 2—3 nedelje bolest počinje da prolazi, napad su rjeđi, bolesnik se postepeno oporavlja. Vrijeme poboljšanja traje obično 2 do 3 nedelje. Prosječno trajanje velikog kašlja iznosi 6—8 nedelja a može i nekoliko mjeseci, što zavisi od toga da li se javio u lakšem ili težem obliku.

Opasnost od velikog kašlja je u tome što je često praćeno komplikacijama. Povišena temperatura, ubrzano disanje, mršavljenje, trvenilo jagodica govori za zapaljenje pluća. Ova bolest pogoršava izgled izlječenja i u mnogim slučajevima vodi malog bolesnika rdavom kraju. Ako dijete naginje grčevima može u toku kašlja dobiti teške grčeve (fraseve) iz kojih se ne da lako otrgnuti. Osim toga može doći do zapaljenja sluznice nosa, ždrela, srednjeg uha, želuca, crijeva, krvarenja, slabosti srca i krvnog sistema a nije nemoguće ni zapaljenje mozga. Veliki kašalj, kao i male boginje, prema mišljenju mnogih lekara potpomaže razvoj tuberkuloze kod djece. Preboljeli stiču dug imunitet, tj. zaštiteni su od ponovnog oboljenja gotovo za cijeli svoj vijek.

Veliki kašalj se prenosi najčešće direktno sa bolesnika putem sitnih kapljica sluzi pri govoru i iskašljavanju u kojima se nalaze uzročnici. Klice dopiru vazduhom

čovjekovog liijela, održe u životu samo kratko vrijeme.

U pogledu zaštite najbolji način je izolacija, tj. strogo odvajanje bolesnog od zdravog djeteta. Ako nije moguće sprovesti izolaciju moramo ostalu djecu iz porodice da smatramo sumnjivom i treba im zabraniti pristup u školu, u protivnom ona mogu posjećivati školu bez bojazni da će drugu djecu zaraziti. Sam bolesnik može školu pohađati poslije 30—40 dana od početka bolesti jer prestaje da izbacuje uzročnike. Osim izolacije potrebno je vršiti dezinfekciju kako izlučina tako i inficiranih predmeta u blizini bolesnika. U novije vrijeme pokušava se suzbijanje velikog kašlja pomoću kačemljenja (vaccine) što je naročito vrijedno pokušati kod mlade i slabijave odojčadi ili već tuberkulozom oboljelog malog djeteta.

Ako bolesnik nema temperature a vrijeme je lijepo, korisno je da što više bude na slobodnom vazduhu. Kod lošeg vremena treba voditi računa da u prostorijama gdje se nalazi bolesnik ima dosta čistog vazduha. Svjež vazduh olakšava napade kašlja, oni su rjeđi, dijete ih lakše podnosi. Promjena klime za vrijeme velikog kašlja koristi ako se izabere mjesto sa boljim klimatskim uslovima nego mjesto gdje je dijete dotle živjelo.

Na ishranu djeteta treba obratiti pažnju. Najbolje je davati kašasta a pri tom koncentrirana jela koja u maloj količini imaju veliku hranjivju vrijednost. To su jela koja sadrže dosta šećera, masti, masla, ulja, jaja itd. Ne smije se davati ništa što bi moglo nadražiti već nadraženu sluzokožu ždrela kao na pr. jela od velikih komada, jake začine, suviše topla ili hladna jela. Dugo zvakanje može lako doći da izazove nadražaj na kašalj. Ako sve ovo ne pomogne treba tražiti savjet od lekara za vještačko hranjenje naročito odojčadi i male djece da ne bi došlo do potranjivanja. Djeca se mogu kupati u mlakoj vodi a po ljekarskom odobrenju mogu im se staviti po noći i mlaki oblozi na grudni koje djeluju umirujuć. Da bi lakše prebrodili napade kašlja potrebno je za vrijeme napada malu i slabu djecu postaviti da sjede i prihvatiti ih za glavu. U novije vrijeme liječenjem antibioticima uspjelo se skratiti trajanje bolesti kao i spriječiti komplikacije.

Dr. Ljubidrag M. Salvarica

AUTOGENI ŠVAJS-APARAT, skoro nov, hitno prodajem, jeftino. Adresa u Administraciji lista.

STAKLOREZAC

Šošje | Mažara broj 3 preko puta Ferhadije

Saračević Salih

VRŠIMO USLUGE:
uramljivanje slika
ustakljenje kako gradnji tako i izloga

Vršimo brzo, uredno i kvalitetno dobro po povoljnim cijenama

SLOVENIJA „LES“ • SLOVENIJA „LES“ • SLOVENIJA „LES“

„Les“ Telefon br. 475

SVE VRSTE POKUCSTVA I GALANTERIJE

Preko naše poslovnice možete dobiti sve vrste furnira, panel ploče, lesomit, parket bukovi i hrastovi u raznim dimenzijama, te montažne kuće i barake.

Primamo narudžbe za opremu hotela, restorana, kino-sala, pozorišnih sala, laboratorija, klinika i t. d.

ZA SVE INFORMACIJE OBRATITE SE POSLOVNICI U BANJOJ LUCI
Ulica Sime Šolaja broj 3

POČETKOM JANUARA IZLAZI IZ ŠTAMPE

KRAJIŠKE BRIGADE

PRIOLOG ISTORIJI O STVARANJU, RAZVITKU, BORBAMA I ŽIVOTU KRAJIŠKIH BRIGADA

Redakcijski odbor:
Ljubo BABIĆ, Ilija DOŠEN, Niko JURINČIĆ, Osman KARABEGOVIĆ, Šefket MAGLAJLIĆ, Drago MAŽAR, Milutin MORAGA, Lepa PEROVIĆ, Velimir STOJNIĆ, Boško ŠILJEGOVIĆ i Vilko VINTERHALTER. Zajedno sa mnogobrojnim saradnicima — borbama i rukovodiocima Krajinje iz vremena Narodnooslobodilačke borbe — nastojao je da u ovoj knjizi da prvi opšti pregled razvoja događaja i borbi u Bosanskoj Krajini, kao i borbe Krajiških brigada u ostalim krajevima naše zemlje.

Knjiga je podijeljena u pet dijelova: Uvod; Proslava desetogodišnjice Krajiških brigada u Banjoj Luci; O Krajinji i njenim borecima (sjećanja i utisci ljudi iz Krajinje i drugih naših krajeva koji su bili u Krajinji za vrijeme Narodnooslobodilačke borbe); Borbeni put Krajiških brigada (istorijati brigada napisani od rukovodilaca i boraca Krajiških brigada); Književni prilozii (priče i pjesme krajiških i drugih književnika, narodne pjesme i anegdote iz Narodnooslobodilačke borbe).

Knjiga će imati 370 stranica sa mnogobrojnim ilustracijama naših istaknutih umjetnika, kao i mnogobrojnim originalnim fotografijama (u bakrotisku) iz borbi Krajišnjika. Uvez je u poluplatnu sa umjetničkim omotom u dvije boje. Knjiga se štampa ćirilicom i latinicom.

Cijena knjizi je 500 Din. sa poštarinom

Pretplatu slati čekovnom uplatnicom na tekući račun kod Narodne banke broj 1031-T-452 sa oznakom »ZA KRAJIŠKE BRIGADE«.

Na uputnici treba štampanim slovima napisati čitko ime i prezime, mjesto, ulicu i broj ili zadnju poštu, zatim da li se želi izdanje ćirilicom ili latinicom, kao i koliko primjeraka.

„Zagrebački magazin“ Stovarište tekstilnom robom na veliko BANJA LUKA

Nudimo našim cijenjenim mušterijama u svim količinama i u bogatom asortimanu tekstilnu robu po najnovijim

SNIŽENIM CIJENAMA sa našeg stovarišta

Razgledajte našu robu bez obaveze na kupnju pa ćete se uvjeriti o asortimanu i pristupačnim cijenama.

Očekujemo Vašu posjetu na našem stovarištu.

„ZAGREBAČKI MAGAZIN“ preduzeće tekstilnom robom na veliko — stovarište BANJA LUKA
Bra Grgo Martića 1 — Telefon 211